

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Beuk in Bekegem

Speeltuin in jachtgebied

JNM Roeselare

Vijfwegenpoel

SPREEKWOORD VOOR BOSBOUWERS:

WIE DOOR SLECHT
SNOEIEN
DE BEUK VERBRANDT,
ZIT STRAKS
OP DE BLADEREN.

Geert De Kockere
www.litenatuurjes.net

Editoriaal

- 3 Door het bos de bomen niet meer zien

Algemene informatie

- 4-6 **Eén oude beuk als voorbeeld van het 'bomenbeleid'**
Natuur- en Milieunieuwtjes
- 8-9 **Algemeen**
Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen zoekt bergruimte
Ligt jouw favoriete speelplein in jachtgebied?
- 9 **Diksmuide**
3 Mussenproject krijgt structurele steun van minister
- 9 **Gistel**
Nieuw stedelijk groen
- 10 **Koekelare**
Hangbuikzwijnen in het Koekelarebos
- 10 **Moorslede**
Raad van State vernietigt vergunning kippenbedrijf
- 11-12 **Oudenburg**
20 jaar Natuurpunt in Gistel & Oudenburg
De 'ullewappers' van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken
Nieuwe schuilhut in 'De Hoge Dijken'
- 12-14 **Roeselare**
Hang een NPM-nestkast in je tuin
Shop- in-shop: Natuurpunt in Oxfam-Wereldwinkel
Steenuilengeheimen op de 5e steenuilencontactdag
- 14-16 **Torhout**
Boommarterproject in het Wijnendalebos
Nieuw speelbos bijna klaar
Oud kerkhof wordt erfgoed- en groenpool
Reeëntelling in het Groenhovebos
Vrouwkweswegel officieel geopend
Website over het Wijnendalebos
- 17-26 **Activiteiten**
- 27 **Programma JNM Roeselare**
- 28-29 **Veeteelt in Midden-West-Vlaanderen**
- 30 **'Grauwe kiek' in de Lorraine**
- 31 **Een onverwachte vakantieguest**
- ## Plaatselijke bijdragen
- NATUURPUNT MANDELSTREKE**
- 34-36 **Natuurpunt Mandelstreke koopt poel Vijfwegen**
- NATUURPUNT GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN VZW**
- 38 **Nieuws van 'Natuurfotografen Hoge Dijken'**

Door het bos de bomen niet meer zien

Vlaanderen kwam in december nogmaals kwalijk in het nieuws omdat er wel heel erg vlotjes kapvergunningen toegekend worden. 'Zonevreemde bossen' (*), waaronder eeuwenoude bossen met hoge natuurwaarden, kunnen zonder veel problemen gekapt worden. Terwijl Vlaanderen nu al één van de bosarmste regio's van Europa is, verdwijnen er op die manier vele hectaren bos. De Vlaamse overheid liet weten dat "de 583 kapvergunningen die dit jaar werden goedgekeurd maar een oppervlakte van 300 tot 400 hectare vertegenwoordigen".

Ook op gemeentelijk vlak is er soms weinig aandacht voor een groene leefomgeving. De beschamende historie van de honderdjarige beuk in Bekegem, die zonder pardon gekapt werd, toont dit pijnlijk aan.

Nochtans zijn er nergens meer bomen nodig in de strijd tegen fijn stof dan in ons dichtbevolkte Vlaanderen. Door de intensieve landbouw en ons dichte verkeersnet is fijn stof bij ons het jaar rond een groot probleem. Wij Vlamingen verliezen heel wat gezonde levensjaren door fijn stof en de kosten voor de gezondheidszorg lopen hoog op.

Nu blijken bomen juist kampioenen te zijn in het wegvangen van dit fijn stof. Het aanplanten van nieuw bos is niet alleen goed voor planten en wilde dieren, maar heeft ook een meetbaar effect op de gezondheid van de omwonenden.

Zo bewezen onderzoekers van de universiteit van Chicago op basis van data van de 'Ontario Health Study' (een van Canada's grootste langetermijnonderzoeken naar gezondheid) en van bebossingsgegevens van de stad Toronto dat wonen in een groene wijk met veel bomen er voor zorgt dat bewoners zich gezonder voelen. Tien extra bomen per huizenblok hebben een even groot effect als zeven jaar jonger zijn of een extra inkomen van \$ 10.000 per jaar.

Deze cijfers zetten de vele geboortebomen die de Gezinsbond de voorbije 20 jaar, in samenwerking met de gemeenten,

aanplante toch in een ander perspectief. En in deze Nieuwjaarsperiode zijn bomen misschien wel het ideale geschenk om elkaar cadeau te doen. Zet niet alleen een kerstboom binnen, maar ook een Nieuwjaarsboom buiten! :-)

Als natuur- en milieuvereniging zien wij het natuurlijk nog iets groter. Toen het Agentschap voor Natuur en Bos en de gemeente Kortemark ons lieten weten dat zij een heus nieuw bos zouden aanplanten, zijn wij met veel enthousiasme mee op de kar gesprongen.

We nodigen jullie allemaal uit om op 10 februari naar de 'Kolvezipte' in Kortemark af te zakken. Daar planten we samen een gevarieerd bos aan bij de rand van het GNOP-gebied. De gemeente zorgt voor warme soep en jullie voor de positieve sfeer. Zo starten we met een goed gevoel een prachtig nieuw 2018! Geniet ondertussen van mooie boswandelingen, denk aan je buikademhaling en veel zonnegroetjes!

Georges Pollentier, voorzitter,
namens de Raad van Bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.

(*) Als een gebouw in een zone ligt waar het volgens de ruimtelijke plannen niet thuishoort, wordt het 'zonevreemd' genoemd. Woningen in landbouwgebied zijn daar een klassiek voorbeeld van. Voor 'zonevreemde bossen' kan dezelfde redenering gevolgd worden. Dat zijn dan bossen die buiten bos-, buffer-, groen-, natuur- of parkgebied liggen. Een beetje vreemd soms, omdat die bossen er vaak al stonden voor de gewestplannen werden opgemaakt. Waar een zonevreemd gebouw meestal mag blijven staan, geldt dit spijtig genoeg niet voor zonevreemde bossen, zeker in industrie- en woongebied. Voor die bossen krijgt de aanvrager nagenoeg altijd een kapvergunning.

Eén oude beuk als voorbeeld van het 'bomenbeleid'

Vrijdag 22 september, op het ogenblik dat de oktobereditie van onze 'knotwilg' al in druk was, kwam ons via een bevriend politicus ter ore dat het schepencollege van Lchtegem besliste een prachtige rode beuk in Bekegem te laten kappen. Dit ondanks negatief advies van de stedenbouwkundige dienst.

Deze boom, een pracht van een natuurmonument, staat al meer dan 100 jaar langs de kerkweg op het openbaar domein en heeft een stamomtrek van zo'n 260 cm. Volgens de normen van de Vlaamse Vereniging voor Openbaar Groen is de waarde ervan zo'n 14.000 euro.

Omdat bomen zo veel meer zijn dan brandhout dat nog niet gekapt is, vroegen we in een extra editie van 'de groene flits' (*) om de burgemeester een berichtje te zenden met jouw redenen om deze prachtige boom te sparen. En redenen zijn er genoeg: bomen leggen CO2 vast, hebben vaak een historische waarde, kleden het landschap aan, zijn groene stapstenen voor vogels en andere wilde dieren, zorgen voor verkoeling in de zomerhitte, zorgen voor voedsel

en zijn een woonplaats voor tal van dieren, produceren zuurstof, ...

Heel wat flitsabonnees stuurden een bericht naar de burgemeester: van mensen uit het dorp die bijvoorbeeld schreven "Ik ken die boom en heb er als klein manneke (in 1945 – 1950) nog rond en onder gelopen" tot mensen van de andere kant van het land die schreven "Ik stoer mij mateloos aan de manier waarop oude bomen worden behandeld".

Maar het mocht niet baten. Integendeel. Datzelfde weekend ging de boom tegen de vlakte. Ook de pers sprong er op en 'Het Laatste Nieuws' wijdde er een stevig artikel aan. In tegenstelling tot wat er in het krantenartikel werd vermeld, was dit helemaal geen unanieme beslissing van het schepencollege. Dat werd ons door verschillende bronnen bevestigd. Met één stem verschil besliste het college dat de aanpalende eigenaar deze gemeentelijke boom mocht rooien. Een stedenbouwkundige vergunning is er nog steeds niet. Het college besliste dat dat niet nodig is: een zéér discutabele interpretatie van de wet.

Het is bijzonder jammer dat deze boom gekapt is. Hij stond hier zeker al 100 jaar en had nog makkelijk 100 of 200 jaar ouder kunnen worden. Met beperkte, professionele snoei was elke hinder voor de woning te vermijden. En voor schaduw moest de eigenaar niet vrezen, want de boom stond aan de noordkant van de woning.

Zo'n volwassen boom vervang je niet zomaar even door twee jonge boompjes te planten. Zelfs niet als we er van uitgaan dat de nieuwe aanplant geen exotische sierbomen zijn én ze niet gekortwiekt worden, maar de kans krijgen om uit te groeien tot echte, volwassen bomen.

De burgemeester liet ook weten dat de gemeente elk jaar heel wat bomen aanplant (**). Het is natuurlijk prachtig dat de gemeente dat doet, zoals bijvoorbeeld bij domein Rozendaal en rond de stationsput. Maar als je dit objectief bekijkt, kan je alleen maar concluderen dat de geleverde inspanningen absoluut onvoldoende zijn. De gemeente Lchtegem scoorde de voorbije zomer in het onderzoek 'Hoe groen is uw gemeente?'

De beuk op vrijdag 22 september en wat er maandag 25 september nog van overbleef.

Foto links: Georges Pollenter. Foto rechts: Bart Boterman.

van 'Het Nieuwsblad' een 4,3/10, waarbij 'Groen op wandelafstand' een 2/10 en de 'Oppervlakte natuur' een 3/10 kreeg. Enkel door de luchtkwaliteit, een 8/10, werd de totaalscore wat opgetrokken.

Na de publicatie van dit artikel kregen we reacties uit heel Vlaanderen met gelijkaardige verhalen. Allemaal dossiers waarbij er bijzonder vlotjes een vergunning werd afgeleverd voor het vellen van bomen. En dat is ook niet zo moeilijk, aangezien de wetgeving de voorbij jaren gevoelig versoepeld werd.

Het 'Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is' van 16 juli 2010 en de latere wijzigingen zorgden er voor dat het steeds makkelijker werd om bomen te kappen. In de jaren na deze beslissing van de Vlaamse regering hebben vele gemeenten hun kapreglement afgeschaft. Zo hebben heel wat oude bomen in industrie-, landbouw- en woongebied daardoor geen

enkele bescherming meer. Daarnaast is er ook geen vergunning nodig voor 'het vellen van alleenstaande hoogstammige bomen of van enkele bomen in lijnverband omwille van acuut gevaar en na voorafgaande schriftelijke instemming van de burgemeester'.

En als resultaat krijg je dit: een kapvergunning à la tête du client waarbij de wetgeving wel héél ruim wordt geïnterpreteerd. Deze problematiek beperkt zich dus jammer genoeg niet tot deze ene boom in Bekegem. In heel Vlaanderen vind je voorbeelden van twijfelachtige beslissingen waarbij, via burgemeestersbevel, kerngezonde bomen worden geveld.

Dit is iets wat we absoluut moeten vermijden. Elke gemeente zou een inventaris van waardevolle bomen, hagen, heggen, houtkanten, struiken, ... op gemeentelijk domein moeten opmaken en daar een visie en gedragscode rond uitwerken. Het gaat dus niet om deze beuk

alleen, maar om het beleid dat dit mogelijk maakt. Het kan niet de bedoeling zijn dat waardevol (gemeentelijk) groen verdwijnt omdat iemand komt klagen dat het in de weg staat. Daarvoor zijn die weinige monumentale en volwassen bomen die ons nog resten te belangrijk.

*De Raad van Bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen*

* 'de groene flits' is onze maandelijks digitale nieuwsbrief. Geïnteresseerd? Stuur dan een mailtje naar het secretariaat (peter.lemmens@natuurpunt.be).

** De cijfers lopen nogal uiteen. In de krant sprak de burgemeester van 100 bomen per jaar, in een mail naar één van de mensen die protesteerden vermeldde hij dan weer 60 bomen in 5 jaar tijd (12 bomen per jaar). Navraag bij de gemeente zelf leert ons dat het om zo'n 80 nieuwe bomen per jaar zou gaan, dus exclusief de vervanging van bestaande bomen.

bezoekerscentrum **De Blankaart**

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen
051 54 59 48 - blankaart@west-vlaanderen.be

Houck&Land WXII (www.WXII.be)

Tentoonstelling tot 28 februari

Landinrichting in de Westhoek

Tentoonstelling van 1 maart tot 30 juni

Natuurfielers voor kids

Maandag 12 februari en woensdag 7 maart

Avondjes over...

Haagvlechten, een vergeten ambacht

op donderdag 1 februari

Landinrichting: vroeger, heden en toekomst

op donderdag 1 maart

Elke dag open in december t.e.m. maart van 13.30 tot 16.30u. (gesloten van 24 december t.e.m. 1 januari)

Meer info en inschrijven nieuwsbrief op www.blankaart.be

© koen devos

Peter Bossu, milieuactivist uit Diksmuide en lid van onze vereniging, publiceerde volgend opiniestuk naar aanleiding van deze kapping:

Het kappen van een honderdjarige beuk is respectloos

Karl Bonny, de burgemeester van Lichtegeem (CD&V), liet een honderdjarige beuk kappen omdat de boom hinderlijk was voor het nieuwe huis dat recent op zowat zeven meter afstand van dit monument gebouwd werd. Een paar dagen voordien had de plaatselijke Natuurpuntkoepel nog een oproep gelanceerd om de oude boom, met een omtrek van 2,60 meter, te redden en smeekte daarbij om overleg met de gemeente.

Toen ik vrijdag die oproep van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen las, vroeg ik me onmiddellijk af hoe lang het zou duren voor die honderdjarige boom omgezaagd zou worden, onder het mom van "Tja, de mensen vragen dat, het is een nieuw huis en die boom zorgt gewoon voor bladval en schaduw en wortels die in de grond gaan, dus hij moet weg". Ik kreeg spijtig genoeg gelijk en juist dat gelijk krijgen maakt me zeer pissig.

Een honderdjarige boom is geen monument

De glundering van burgemeester Bonny omdat zijn college deze beslissing nam, lokt heel wat commentaren uit in de pers. Uiteraard hebben de verkozenen des volks het recht om dit te beslissen, maar ik trek daar als milieumens mijn conclusies uit. Dit toont pijnlijk aan dat natuur in een gemeente als Lichtegeem allesbehalve als volwaardig gezien wordt. Men kapt zomaar een natuurmonument van 100 jaar oud - ik denk gezien de omtrek zelfs ouder - omdat het voor hinder zorgt. Makkie en hup, weg ermee. Niemand, die vandaag nog in Bekegem, Eernegem of Lichtegeem een nieuwe boom plant, gaat die tijdens zijn leven nog tot volle wasdam zien komen. Foei voor de lichtzinnigheid waarmee burgemeester Bonny en zijn medestanders in het schepencollege dit beslist hebben. Ze hebben een monument gekapt en zijn er blijkbaar nog trots op ook omdat daar een nieuwe woning werd gebouwd. Tja: de mensen vragen en wij voeren uit...?

2 maten en 2 gewichten

Ja, men voert uit wat de mensen vragen, ook al velt dit een monument van een boom. Laat ons deze hou-

ding even doortrekken naar andere beleidskeuzes. Gaat burgemeester Bonny vanaf nu even 'consequent' zijn als mensen in straat X niet willen dat er nog een megakippenbedrijf of nieuwe varkensstal bij komt omdat ze dat hinderlijk vinden? Gaat het schepencollege de wensen van wijk Y even snel inwilligen omdat ze vinden dat er in hun wijk te veel en te snel verkeer is? Ik ben zeer benieuwd!

Het kan anders!

Een paar jaar geleden bouwde de gemeente Lichtervelde een nieuw ontmoetingscentrum op de plaats van een verlaten industrieel complex. Het erfgoed van die site bestond uit een aantal bomen, wellicht de oudste van Lichtervelde. Een oude fabriekschoorsteen, een referentie naar het verleden én de bomen, waaronder een oude treurbeuk, werden behouden en staan ook vandaag nog te pronken op de prachtige site van OC De Schouw. Het gemeentebestuur van Lichtervelde kreeg er terecht een pluim voor. Burgemeester Bonny zegt dat er in de plaats van de oude beuk in Bekegem twee nieuwe bomen geplant zullen worden. Hallo, hoe erg kan men het natuurlijk erfgoed uitlachen?

Het kan ook anders: deze oude bomen bij Ontmoetingscentrum De Schouw in Lichtervelde werden bij ontwerp en bouw bewust gespaard. Ook natuur is een kwestie van keuzes. Foto: Peter Lemmens.

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTHE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

Uit sympathie
Joost Desmet

Tuinsappen
Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1 - 8902 Voormezele (Ieper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Renewi geeft uw afval weer energie!

renewi
waste no more

Uw partner in afvalverwerking

Renewi Belgium nv

Regenbeekstraat 7C - Roeselare

Tel. 051 23 20 11 - Fax 051 23 20 19

BROUCKE
Kachel & SpeksteenCenter

Uw specialist in:
Speksteenkachels, Pelletkachels,
Gas- en houtkachels/haarden,
Uitbouw van A tot Z....

WWW.BROUCKE.BE
INFO@BROUCKE.BE

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen zoekt bergruimte

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen en haar afdelingen hebben de voorbije jaren heel wat materiaal verzameld. Logisch ook, als je regelmatig beheerwerken doet en standen bouwt. Dit materiaal zit op dit ogenblik verspreid bij verschillende vrijwilligers, maar we zouden dit samen willen brengen in één centraal magazijn. En omdat de partners van onze bestuursleden het niet zien zitten dat we ergens een woon- of slaapkamer in beslag nemen, moeten we op zoek naar extra bergruimte.

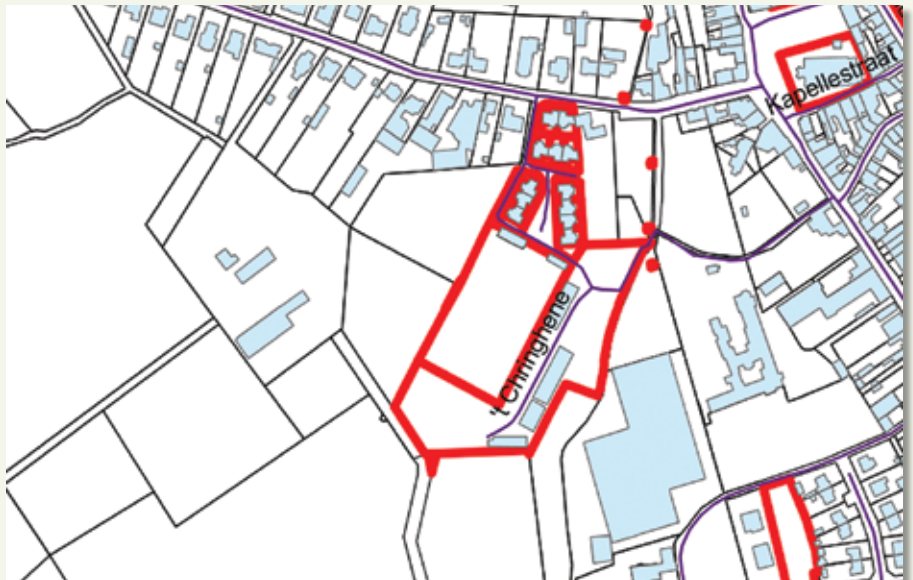
Woon jij in Torhout of onmiddellijke omgeving en heb jij een werkloze garage, kleine loods of schuur die je ter beschikking wil stellen van Natuurpunt? Neem dan even contact op met Roney Debaille (050/214.574, 0484/481.547 of rdebaille@gmail.com). Eeuwige dankbaarheid is uw deel.

Ligt jouw favoriete speelplein in jachtgebied?

In de laatste editie van 'de knotwilg' (zie artikel 'Ligt jouw tuin in jachtgebied?' - p. 9) hadden we het er al over: sinds de jachtplannen digitaal te raadplegen zijn, blijkt dat grote delen van Vlaanderen zonder toestemming van de betrokken eigenaars als jachtgebied zijn ingekleurd. Deze onnauwkeurigheden zijn wellicht niet helemaal toevallig. Om te mogen jagen met een geweer moet een jachtterrein minstens 40 ha groot en aaneengesloten zijn. Om die vereiste 40 ha te halen worden de kaarten van het jachtplan al eens 'creatief ingekleurd'.

Daarom vroegen enkele van onze vrijwilligers bij hun gemeente (onder meer Hooglede, Kortemark, Roeselare en Staden) een overzicht van de gemeentelijke eigendommen en gingen ze aan het puzzelen. Het is natuurlijk altijd mogelijk dat de gemeente het jachtrecht van bepaalde percelen heeft verpacht, maar sommige 'jachtgebieden' zijn toch wel heel vreemd 'gekozen'.

In Kortemark is ruim een kwart van de gemeentelijke gronden (27,8 %, ofwel 67 van 241 percelen) ingekleurd als jachtgebied. Enkele opvallende jachtgebieden zijn bv. Ontmoetingscentrum Edewallehof (samen met de hele P. D. Vanhautestraat), de sportterreinen in Handzame en het containerpark van Kortemark. Daarnaast zijn ook bijna 9 op de 10 gronden in eigendom van het

Een typisch voorbeeld, waarbij wijkspiegelplein 't Chringhene in Gits, inclusief alle jeugdlokalen en het voetbalterrein (centraal op de bovenste kaart, rood omlijnd) werden ingekleurd als jachtgebied (groene zone op de onderste kaart). Kaarten: gemeente Hooglede & www.geopunt.be.

Kortemarkse OCMW (87,75%, ofwel 86 van de 98 percelen) ingekleurd als jachtgebied, maar daarbij gaat het grotendeels over landbouwgronden in de broeken, niet over terreinen met een openbaar karakter.

Verder zijn de Krekemeersen met de bufferbekkens en de stationsput, eigendom van gemeente, provincie en Vlaamse Milieumaatschappij, aangeduid als jachtgebied. Zelfs het GNOP-gebiedje, het waardevolle gemeentelijke natuurgebiedje ten oosten van het kruispunt Koeke-larestraat/Steenstraat, was aangeduid als jachtgebied. Maar nu ANB dit in beheer neemt en nadat dit werd aangekaart in de milieuraad, is de aanvraag ingediend om het te schrappen als jachtgebied.

In Hoogede heb je vergelijkbare problemen. Daar is ruim een derde van de

gemeentelijke gronden (36,4 %, ofwel 36 van de 99 percelen) ingekleurd als jachtgebied. Daaronder bijvoorbeeld de begraafplaats van Gits, speelplein Zoerber en wijkspeelplein 't Chringhene, inclusief alle jeugdlokalen en het voetbalterrein. Van de Hoogede OCMW-gronden wordt één vijfde bejaagd (20 %, ofwel 6 van de 30 percelen). Deze percelen zijn onderdeel van het grasplein achter de kerk en het klooster (nu gemeentelijk ontmoetingscentrum) van Sleihage en de nabijgelegen jeugdlokalen.

Ook hier heeft de milieuraad het probleem aangekaart, want met uitzondering van enkele OCMW-percelen, is hier nagenoeg geen enkel perceel geschikt voor de jacht. Op containerparken, kerkhoven, ontmoetingscentra, speelpleinen, voetbalvelden,... zijn jagers niet gewent. En dan hebben we het nog niet

gehad over de discussie of plezierjacht überhaupt wel wenselijk is.

Wil je nakijken of jouw eigendommen of je favoriete speelplein ingekleurd is als jachtgebied? Surf dan naar www.geopunt.be en klik door naar 'kaarten en plaatsen' > 'natuur en milieu' > 'jacht' > 'jachtterreinen'. Stel je vast dat jouw eigendom onrechtmatig ingekleurd staat op een jachtplan? Laat Vogelbescherming Vlaanderen dat dan weten via www.schietactie.be. Zij zorgen er dan voor dat jouw perceel terug jachtvrij wordt. Of je kan zelf de aanvraag indienen via de site van het ANB (www.natuurenbos.be/jachtplannen). Is je favoriete speelplein ingekleurd als jachtgebied? Vraag dan aan de eigenaar (gemeente/provincie/...) of het jachtrecht inderdaad verpacht is en om dit zo nodig recht te zetten.

DIKSMUIDE

3 Mussenproject krijgt structurele steun van minister

In 2011 ging het project 'De 3 Mussen' van start in de Handzamevallei in Diksmuide. Onderzoek had uitgewezen dat veel van de grachten, laantjes en poelen volledig dichtgeslibd waren, waardoor onder meer de waterbevoorrading voor het vee in het gedrang kwam. Daarnaast zijn deze grachten en poelen ook een thuis voor tal van amfibieën en bijzondere waterplanten. Het hergraven van dit alles zou zowel de landbouw- als de natuurwaarden van het gebied verhogen.

De trekker van dit project, het Regionaal Landschap IJzer en Polder, con-

tacteerde in de eerste helft van 2011 de eerste landbouwers en particulieren uit de regio met de vraag of zij wilden meewerken. De interesse was meteen groot.

Voor elk perceel werd een onderhoudsplan opgesteld in overleg met de eigenaar. Dit betekent dat het Regionaal Landschap voor elke landbouwer gratis een plan opmaakt, de noodzakelijke graafwerken uitvoert en indien nodig de bestaande afsluiting vervangt door nieuwe kastanjarahouten weidepalen. In oktober 2011 startten de werken op het terrein, gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Ondertussen werden zo'n 7,2 km afwa-

teringslaantjes en 35 km dichtgeslibde grachten geruimd, ongeveer 150 poelen (8.800 m²) opnieuw uitgegraven en bij benadering 10.500 nieuwe weidepalen geplaatst.

Eind september maakte minister Schauvliege bekend dat dit project vanaf nu structureel ondersteund zal worden. Er moest ieder jaar immers een nieuw dossier ingediend worden, wat zorgde voor heel wat administratieve rompslomp en onzekerheid bij alle betrokkenen. Met deze beslissing laat de minister haar waardering blijken voor dit bijzondere project waarin landbouw en natuur nauw samenwerken. En zo is ook de toekomst van dit project verzekerd.

GISTEL

Nieuw stedelijk groen

De stad Gistel heeft recent een stuk groen aangekocht van 1,5 hectare groot. Je vindt het ten noordoosten van het Sint-Godelievecollege. Het is een oude tuin met zeer mooie bomen en een rijke ondergroei. De tuin hoort bij een villa in koloniale stijl, maar de conditie daarvan is niet zo derdierend.

Het is de bedoeling om deze groene long open te stellen voor het publiek en in te passen in een lint dat kerk, bibliotheek met park Ter Elst, Oostmolen en Meerlaanmolen verbindt. Voor Gistel is dit niet alleen een prachtige uitbreiding van het openbaar groen, maar dit biedt de verschillende scholen ook heel wat mogelijkheden voor ervaringsleren en natuureducatie.

Prachtig toch dat zo'n natuurrijke tuin in woongebied eens niet wordt ingepalmd voor bebouwing. Inbreiding is inderdaad noodzakelijk, willen we de open ruimte redden, maar al te vaak wordt de nood aan groen daarbij compleet over het hoofd gezien. Dat het ook anders kan, bewijst Gistel met dit dossier.

KOEKELARE

Hangbuikzwijnen in het Koekelarebos

Midden september werden er twee hangbuikzwijntjes gespot in het Koekelarebos. Dit varkensras komt oorspronkelijk uit China en Vietnam en wordt tegenwoordig vaak gehouden in kinderboerderijen, waar zij vanwege hun rustige en vriendelijke aard graag geziene bewoners zijn.

Deze dieren werden vermoedelijk in het bos gedumpt in het weekend van 16 en 17 september. De twee waren duidelijk gewend aan mensen en met wat lekkers konden de bosarbeiders van het Agentschap voor Natuur en Bos ze lokken en vangen. Ze bleken een voorkeur te heb-

Net zoals bij 'Hansje & Grietje' kende ook het verhaal van deze 2 zwijntjes een positief eind.

Foto: Koen Maertens

ben voor appels, tomaten en vis. Kool en spruiten waren uit den boze ... :-). De dieren waren niet gechipt, zodat niet achterhaald kon worden waar ze vandaan kwamen.

Daarop ging de boswachter op zoek naar een nieuwe thuis, maar dat bleek alles behalve makkelijk. Dierentuinen noch kinderboerderijen waren geïnteresseerd. Gelukkig werd het verhaal snel opgepikt door de pers, zelfs door Radio 2 en de VRT, zodat er toch nog een diervriendelijke oplossing gevonden werd.

Er meldde zich iemand uit Veurne met ruimte om het duo op te vangen. Daar lopen ze nu rond in een weide van 2.000 m² in het gezelschap van twee andere biggetjes, enkele schapen en andere boerderijdieren. Mooi dat dit verhaal zo is afgelopen. Het had ook heel anders kunnen uitdraaien.

MOORSLEDE

Raad van State vernietigt vergunning kippenbedrijf

In november vernietigde de Raad van State de nieuwe milieuvergunning voor de uitbreiding van de kippenkwekerij van nv Sininvest (een bedrijf van Vanden Avenne) aan de Aardeweg. Dit conflict tussen de bewoners op de grens van Moorslede en Beitem en het bedrijf sleept al enkele jaren aan.

De firma wilde de capaciteit optrekken naar 160.000 kippen, maar de buurtbewoners gingen niet akkoord omdat ze vreesden voor meer geurhinder, gezondheidsproblemen en bijkomend vrachtvervoer.

Minister Schauvliege verleende Sininvest een milieuvergunning, ondanks het protest van de omwonenden, negatief advies van de gemeente en een afgekeurde vergunningsaanvraag bij de provincie. De

gemeente ging daarop in beroep bij de Raad van State en kreeg nu gelijk.

Ook de West-Vlaamse Milieufederatie liet weten dat ze heel graag geholpen hebben om hier een stok tussen de wielen te steken. Zonder een degelijk wettelijk kader, waarin ook de gezondheidseffecten van dergelijke projecten verrekend worden, zouden dergelijke projecten bevroren moeten worden.

OUDENBURG

20 jaar Natuurpunt in Gistel & Oudenburg

In 2017 was Natuurpunt voor het 20e jaar actief in Gistel en Oudenburg en op 6 juni smolten Natuurpunt Gistel-Oudenburg en de Vrienden van de Hoge Dijken vzw samen tot Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw. Kortom: redenen genoeg voor een feestje! Dat vierden we op zondagmiddag 10 september met een groot familie-evenement.

Het begon al erg goed met de bouw van insectenhotelletjes en nestkasten. Er kwamen zo veel enthousiaste kinderen opdagen dat we het aantal 'helpende

'20 jaar Natuurpunt in Gistel & Oudenburg' werd een prachtige feestnamiddag. Het jonge grut had er duidelijk zin in, zoals hier, bij het braakballen pluizen. Foto: Leopold Dewulf.

handen' moesten verdubbelen. Dat er gratis pannenkoeken waren voor de kinderen, moesten we geen 2 keer herhalen. En heel wat mensen gingen, samen met een van onze ervaren gidsen, voor het eerst op verkenning in 'De Hoge Dijken'. Wie er nog niet genoeg van had kon mee kriebelbeestjes en waterdierpjes zoeken, of samen met specialisten braakballen uitpluizen, om na te gaan wat er op het menu van de uilen stond. Het werd een overrompelend drukke, maar heel leuke dag. Een mooie start voor NPGO&HD!

Zin om eens langs te komen? Het bezoekerscentrum is open op woe. van 14.00 tot 16.00 u. en op zon. van 10.00 u. tot 12.00 u. Onze activiteiten vind je op www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-gistel-oudenburg-hoge-dijken-vzw.

INTELLIGENT WONEN BVBA
 STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
 0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN IN WONINGBOUW EN KMO
 ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

De 'ullewappers' van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

In 2016 startten we met een onderzoek naar de verspreiding van de kerkuil. Dat verliep met vallen en opstaan, maar op verschillende boerenhoven, in enkele kerktorens en op andere, voor de kerkuil interessante plekken, plaatsten we nestkasten. Ondertussen hangen er al 48 kerkuilbakken. En die inzet werd beloond: de kerkuilenwerkgroep sloot 2017 af met 2 broedgevallen, 9 donsjongen en de aanwezigheid van 8 kerkuilen rond onze nestbakken.

Dat belooft dus voor het volgende broedseizoen. Deze winter plaatsen we trouwens nog enkele bakken bij en ondertussen hebben we beslist om ook Gistel te monitoren.

Dit jaar spitsen we ons toe op de 9 kerken van Gistel en Oudenburg. Nog niet zo lang geleden was de kerk een van de belangrijkste plekken om naar kerkuil te zoeken. Toen vond je deze vogels in meer dan de helft van de kerkgebouwen. Nu is dat nog maar 5 %. Dat komt doordat kerktorens worden afgesloten om verwilderde duiven te weren, maar

zo kunnen ook de uilen er niet meer in. Daarnaast moeten de uilen hun voedsel steeds verder van de kerktorens gaan zoeken, omdat de dorpen en steden steeds verder uitdijen.

Op het platteland kennen we gelijkaardige problemen. Daar worden de klasieke boerenschuren meer en meer vervangen door geheel gesloten loodsen. Ook het gebruik van rodenticiden, bestrijdingsmiddelen tegen knaagdieren, zijn nefast voor de kerkuil. Wanneer hij vergiftigde muizen eet stapelt het gif zich op in zijn lichaam. Dit leidt tot onvrucht-

Kerkuilbakken hangen is soms een beetje acrobatie... Vervolgens worden in samenwerking met de 'Kerkuilenwerkgroep Vlaanderen' de broedgevallen nauwkeurig in kaart gebracht en de jongen geringd. Foto's: Dirk Peene.

baarheid of in het slechtste geval tot de dood.

Redenen genoeg dus om deze prachtige vogels een handje te helpen. Geïnteresseerd om mee te werken met de kerkuilenwerkgroep van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken? Neem dan contact op met Dirk Peene (dirk.peene@outlook.com of 0476 /301 520).

Nieuwe schuilhut in 'De Hoge Dijken'

Het voorbije najaar bouwde het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een nieuwe vogelkijkhut en een nieuwe observatiewand in natuurgebied de Hoge Dijken, plaatselijk gekend als 'De Roksempuut'.

Rondom de voormalige zandwinningsput bevonden zich een aantal kijkhutten, waar vogelliefhebbers kunnen genieten van talrijke soorten zoals aalscholver, fuut, smient en wintertaling. De vier kijkhutten kregen elk de naam van een van deze soorten, maar deze hutten waren al enkele decennia oud en in slechte staat.

Op de plaats van 'De Smient' kwam er een nieuwe kijkhut uit staalstructuur, bekleed met ecologisch verduurzaamd hout en een groendak. Het geheel is zo opgebouwd dat je van op een verhoogd

De nieuwe schuilhut in aanbouw wordt al gretig gebruikt.

Doordat je wat hoger staat heb je een prima zicht op de 'Roksempuut'. Foto: Dirk Peene.

platform de plas kan observeren. In het lagere gedeelte komen infopanelen. Het geheel is omsloten door een wand om de vijfvergasten niet te storen.

Waar 'De Fuut' zich bevond, komt een kijkwand met klein afdak dat volledig in hout wordt gebouwd. De totale lengte van de wand is 15 m. Om zowel groot als klein de kans te geven watervogels te

spotten, komen er kijkgaten op verschillende hoogtes.

De kostprijs voor de kijkhut en de kijkwand bedraagt 79.000 euro. Met de vernieuwing van de twee observatiepunten zal de bezoeker makkelijker kunnen genieten van het uitzicht en de vele vogels in de Hoge Dijken. Meer informatie op www.natuurenbos.be/hogedijken.

ROESELARE

Hang een NPM-nestkast in je tuin

Ons landschap wordt steeds kaler en daardoor vinden sommige vogels nog moeilijk een natuurlijke holte om hun nest in te bouwen. Natuurpunt Mandelstreke helpt deze holenbroeders al jaren door nestkastjes te verkopen. Dit jaar werden onze nestkasten een stuk duurzamer doordat we voor het eerst thermisch gemodificeerd hout gebruiken. Dat is hout dat een hittebehandeling kreeg, waardoor het beschermd wordt tegen insectenvraat en rot. Zo is nabehandelen met beits niet meer nodig. Dit heeft slechts een beperkte impact op de prijs: voor leden is die, ongeacht

Koop een NPM-nestkast en steun het steenuilenproject! Foto: Piet Desmet.

het nestkastmodel, nu € 10. Niet-leden betalen € 12.

Nestkasten voor mezen en andere holenbroeders zijn verkrijgbaar bij Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225.852). Bij je nestkast krijg je een handleiding voor ophangen en schoonmaken. De opbrengst investeren we opnieuw in ons succesvol steenuilenproject, dat ondertussen al 20 jaar loopt.

Shop- in-shop: Natuurpunt in Oxfam-Wereldwinkel

Natuurpunt Mandelstreke werkt al vele jaren samen met de Oxfam Wereldwinkel in de Noordstraat in Roeselare. Ook in andere gemeenten onderhouden Na-

Oxfam-Wereldwinkel Roeselare biedt nu ook Natuurpuntproducten aan.
Foto: Peter Hantson.

tuurpuntafdelingen goede contacten, en terecht! Tijdens algemene vergaderingen, recepties of werkdagen worden de aanwezigen vaak verwend met verantwoord lekkers uit de Wereldwinkel.

De sponsoring van 'de knotwilg' door 5 Wereldwinkels illustreert het vertrouwen in elkaar en ons geloof in het belang van wederzijdse ondersteuning. In Roeselare kunnen we daarnaast ook beschikken over bijvoorbeeld de tafels, stoelen en herbruikbekers van de Wereldwinkel. Hartelijk dank daarvoor! Maar dit jaar gaan we nog een stapje verder. Op vraag van de Wereldwinkel biedt Natuurpunt Mandelstreek nu ook producten uit de Natuurpuntwinkel aan in de Wereldwinkel. Je vindt er bijvoorbeeld kinderboeken, loeppotjes en verschillende zoekkaarten, maar ook onze eigen bijenhôtels, nestkasten en voederruiven.

Dit is evenwel een eerder bescheiden start en afhankelijk van de vraag kan het aanbod eventueel nog uitbreiden. Je bent alleszins van harte welkom in de Natuurpuntwinkel in de Oxfam-Wereldwinkel van Roeselare (Noordstraat 56). Meer info op www.oxfamwereldwinkels.be/roeselare.

Steenuilengeheimen op de 5e steenuilencontactdag

Op zaterdag 11 november stonden de zenuwen strak gespannen. Dat kon

Een flinke opkomst voor de 5e Contactdag van de Steenuilenwerkgroep. Als je dacht al alles te weten over ons kleinste uiltje, dan sla je de bal aardig mis. De sprekers van dienst wisten ons een dag lang te verbazen. Foto: Piet Desmet.

je zo aflezen van het gezicht van Ludo Momerency, de coördinator van onze steenuilenwerkgroep. Maar met het toestromen van de ruim 70 deelnemers en werkvrijwilligers sloeg dit algauw om in een meer relaxed gemoed.

Om 10 uur verwelkomde gewestelijk coördinator Philippe Smets iedereen, waarmee de aandacht van de infostandjes verschoof naar de boeiende sprekers. Als je dacht al alles te weten over ons kleinste uiltje, dan sla je de bal aardig mis. Vooral sprekers Ronald van Harxen en Pascal Stroeken kwamen met verrassend onderzoeksmateriaal voor de dag. Ze zijn beiden trekkers van 'Steenuilenoeverleg Nederland' oftewel STONE en zetten zich al ruim 20 jaar in voor de bescherming en studie van deze soort.

Op filmbeelden konden we de pogingen volgen van een steenmarter om een steenuilenkast met jongen binnen te dringen. Dit ging gepaard met heftig verzet van het ouderpaar. De marterveilige toegang bewees duidelijk zijn efficiëntie. Wat zich buiten de kast afspeelde, konden we alleen raden, maar nadien verscheen enkel nog het mannetje in de kast. Hij bracht wel nog prooien aan, maar slaagde er niet in die te verdelen en aan de jongen te voeren. Ook was hij erg onbeholpen in zijn pogingen om de jongen warm te houden. De intentie was er wel maar de vaardigheid ontbrak. Dit onhandige gedrag resulteerde uiteindelijk in een zo-

danige onderkoeling en -voeding dat het de jongen noodlottig werd. Meer nog: als kannibaal viel hij zelfs het laatste, kwijnende jong aan. Hij sleepte de kadavers naar buiten en het nest bleef leeg achter. Kort daarop was er opnieuw baltsgeroep te horen en weinig later verscheen hetzelfde mannetje met een andere partner. Nu lukte het wel om succesvol een legsel groot te brengen. Bij steenuilen is broedzorg duidelijk een vrouwenkwestie. Ook bij kerkuilen is dat vastgesteld.

Voor de honkvaste steenuilen gaan partner- en plaatstrouw niet altijd hand in hand. Vaak verschenen wijfjes, zogenoemde 'floaters', ineens op een andere locatie, om het jaar nadien weer naar hun eerste stek te verhuizen.

Op beelden uit een kast konden we ook zien dat houtzaagsel helemaal geen goed bodemmateriaal vormt. Wanneer de uilen kuiltjes graven, komen de eieren op de koude kastbodem te liggen. En bij regenweer, wanneer er veel regenwormen worden aangevoerd, vormt het een plakkerige koek. Houtsnippers zijn meer vochtregulerend en vormen een beter alternatief. Gesneden koek voor de plaatselijke werkgroepen die dit dadelijk in het veld kunnen toepassen.

Onderzoek van niet gekipte eieren bracht dan weer aan het licht dat er vaak embryoafwijkingen optreden die kenmerkend zijn voor bepaalde voedingste-

korten. Dit kon gelinkt worden aan een eenzijdig prooiaanbod in de regio.

En over voer gesproken, 's middags trakteerde gelegenheidskok Ludo iedereen op een heerlijke soep uit eigen

moestuin, naast de 'Steenuilkes' die vlot over de toog gingen. Nog een spannend moment was het opdiepen van het winnend lot voor het steenuilschilderij van Leen Vanthieghem. En hoe konden we de sprekers passender bedanken dan

met een kratje 'Steenuilkes'? Bij het afronden zat Ludo alweer goed in zijn vel: met een rake quote verwerende hij onze lachspieren bij het afscheidswordje van dagvoorzitter Philippe Smets. Een contactdag die nog nazindert!

TORHOUT

Boommarterproject in het Wijnendalebos

Het Wijnendalebos herbergt sinds enkele jaren opnieuw boommarters (*Martes martes*). Dat is een nachttactief roofdier dat strikt gebonden is aan grote, rustige bossen met veel oude en holle bomen: een topsoort qua biodiversiteit.

Om de populatie in het Wijnendalebos en de verspreiding naar andere bossen in de omgeving te kunnen inschatten, startte het Agentschap voor Natuur en Bos een inventarisatieproject. Samen met het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek en een aantal vrijwilligers worden sinds eind november wildcamera's opgehangen om de boommarters te observeren.

Zie je zelf ergens in het Wijnendalebos een boommarter (of een andere marterachtige zoals een bunzing, hermelijn, steenmarter, wezel, ...), geef je waarneming dan gerust door aan ANB-bosmachten Koen Maertens (0474/897.367).

Links een observatie-opstelling in het Wijnendalebos (met links, tegen een boomstam, de camera). Boommarters lok je met een lijntje... gedroogd fruit. En als het dan goed loopt, krijg je (film)beelden zoals op de foto rechts. Foto's: Koen Maertens.

Nieuw speelbos bijna klaar

Op de 'Dag van de Natuur' werden de eerste aanplantingen gedaan in het nieuwe Torhoutse speelbos bij het

kruispunt Bosdreef/Kersouwkenstraat. Deze bomen en struiken hebben nog wel enkele jaren nodig om tot een echt bos uit te groeien, maar on-

dertussen komen het einde van de werken en de officiële opening steeds dichterbij.

Links de ontwerpplannen van het nieuwe bufferbekken/speelbos en rechts een zicht vanuit de Bosdreef. Kaart: Vlaamse Landmaatschappij. Foto: Peter Lemmens.

Het begon allemaal enkele jaren geleden. Naar aanleiding van het noodweer op 12 juni 2012, 25 augustus 2014 en 30 augustus 2015 sloegen de Stad Torhout, de Provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Landmaatschappij de handen in elkaar. Na heel wat overleg en studiewerk ontstond het idee om een bufferbekken en een nieuw speelbos te combineren.

In maart vorig jaar startte de aannemer in opdracht van de Provincie West-Vlaanderen met de grondwerken. Er werd een GOG (gecontroleerd overstromingsgebied) aangelegd dat bij hevige regenval tot 18.000 m³ water kan bufferen. Door het water versneld naar het GOG te leiden wordt Torhout-Oost ontlast en de buffercapaciteit zorgt ervoor dat onder meer het Diocesaan Centrum Groenhove minder door wateroverlast geplaagd wordt.

Een gedeelte van de uitgegraven grond werd gebruikt om een speelheuvel aan te leggen, een van de vele uitdagende speelplekken die in dit project werden geïntegreerd. Eens afgewerkt worden dit GOG en het bestaande bos eromheen een pracht van een avontuurlijke speelplek. Maar ik houd m'n hart al vast als ik eraan denk dat ik de kinderen daar na een middagje jeugdbeweging mag gaan oppikken. Mag je kinderen eigenlijkervoeren in een aanhangwagen? :-)

Oud kerkhof wordt erfgoed- en groenpool

Op 27 mei 2015 werd de oude begraafplaats langs de Bruggestraat als monument beschermd. Deze begraafplaats was in gebruik van 1834 tot 1971. Je vindt er prachtige grafmonumenten uit de 2e helft van de 19e eeuw en uit de 1e helft van de 20e eeuw.

Het stadsbestuur heeft deze bescherming aangegrepen om voor de hele site een nieuwe visie te ontwikkelen. Daarin is aandacht voor het behoud en de restauratie van de prachtige graven. Verder is het de bedoeling er een groene park-begraafplaats van te maken.

Op termijn wil men de site en de graven in (her)gebruik nemen. Mensen zullen

Het 'oud kerkhof' van Torhout wordt een groene parkbegraving met aandacht voor het behoud en de restauratie van de prachtige graven. En voor alle duidelijkheid: deze rood gemarkeerde graven worden niet verwijderd, maar zijn net beschermd. Foto: Peter Lemmens.

beschermde graven met subsidie kunnen renoveren en zelfs kunnen overnemen. In deze waardevolle graven zullen in de toekomst urnen bijgezet kunnen worden. Een eerste stap is het inventariseren van de grafzerken en een bevraging van de familie en nabestaanden. Daarmee is de stad ondertussen gestart.

In het najaar werden de hoofdpaden omgevormd tot paden in natuurlijk gebonden halfverharding terwijl de zijpaden voorzien worden van grintgazon. Dat ziet eruit als gazon, maar is sterk genoeg zodat ook buggy's en rolstoelen er gebruik van kunnen maken.

Er werd al gras ingezaaid tussen de zerken en lege betonnen kelders kregen een groen kleedje van sedummatten (een deklaag met verschillende vetplanten). Later volgen bloemenmengsels en wordt er een insectenhotel geplaatst. Ondertussen wordt onderzocht hoe de natuurwaarde van de begraafplaats verder opgekrikt kan worden zodat het geheel een aangename plaats wordt waar mensen kunnen genieten van erfgoed en natuur. Meer info bij de stad Torhout (begraving@torhout.be).

Een hele mooie evolutie, als je weet dat er een goeie 10 jaar geleden nog plannen circuleerden om er één grote parking van te maken.

Reeëntelling in het Groenhovebos

Zuster Marie-Dominique, de 'boszuster' van het 'Diocesaan Centrum Groenhove', vertelde ons telkenmale over de vele reeën die schade aanbrengen aan het plantsoen van herbeboste percelen. En over blaffende reeën die 's nachts de zusters uit hun slaap halen. Daarom ging Natuurpunt Torhout dinsdagavond 26

We spotten meer tellers dan reeën, maar toch bedankt Arne, Bart, Caroline, Chantal, Danny, Dirk, Edwin, Geert, Johan, John, Jozef, Kamil, Koen, Luc, Niek, Ria, Roney, Wim, Yvan & zuster Marie-Dominique. Foto: Jozef Germonprez.

september op wacht staan onder leiding van Koen Maertens, de boswachter van het Agentschap voor Natuur en Bos. Misschien kreeg de zuster zo wel kijk op de reeënpopulatie en zouden wij haar kunnen adviseren wat te ondernemen.

Alles samen kwamen er 18 vrijwilligers opdagen om mee te tellen en zo konden we flink wat telposten bemannen. De posten lagen vooral binnen het wandelbos van het Diocesaan Centrum, maar ook de randen van de rest van het bos werden beloerd. De telbeurt vatte aan rond 18.40u en duurde tot iets na 20.00u. Het weer was helder en rustig.

2 tellers liepen permanent rond in 'Virgo fidelis' (de oude naam van het diocesaan centrum) om de aldaar verstopte dieren ongerust te maken en 'op de lopers' te brengen, zonder echt weg te sprinten. Een jagerstruc om de dieren uit hun dekking te krijgen en in het zicht van de tellers te doen stappen.

Maar de hoge verwachtingen en de hoop op mooie waarnemingen werden niet helemaal ingelost. Aan de noordrand van het bos kwamen een geit en een kits het bos uit om te laveien (eten) en in de meest zuidelijke hoek van het bos werd een volwassen bok gespot. Maar dat was het.

Met de wijsheid 'Geen waarneming is ook een waarneming,' werden de de-

batten beëindigd bij een welverdiende pint in de refter van het klooster. We weten nu hoe we aan de slag kunnen om dergelijke tellingen te organiseren en herhalen dit mogelijk nog eens in het voorjaar. Interesse? Neem dan contact op met boswachter (koen.maertens@vlaanderen.be of 0474/897.367).

Dat er meer reeën zitten, weten we ondertussen wel zeker. Zo kregen we begin november nog de melding van een groepje met een bok, een geit en 3 jongen (waarvan één wat groter, dus wellicht een jaarling) dat regelmatig gezien werd. Alle waarnemingen van reeën in Groenhove blijven ook welkom bij de boswachter. Dat helpt dan bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van maatregelen om zowel de dieren als automobilisten te behoeden voor verkeersongevallen.

Vrouwkenswegel officieel geopend

Natuurpunt Torhout ijvert al meer dan 20 jaar voor het herstel van paden en wegjes, zodat deze (opnieuw) toegankelijk worden en ook blijven. Ondertussen is NP Torhout - mee dankzij jouw steun - eigenaar geworden van een aantal percelen in het Groenhovebos. Dit heeft het mogelijk gemaakt om een nieuwe 'trage weg' door het bos te creëren. Via dit wandelpad heb je nu een rechtstreekse verbinding van de Ruitjesbosstraat naar het Elzenmeerspad, midden in het bos. Zo krijg je alleszins flink wat meer mogelijkhe-

den voor een fijne wandeling door en rond het bos.

Op zondag 15 oktober, tijdens de 'Dag van de Trage Weg', werd dit pad officieel geopend. Er kwamen ruim 70 deelnemers opdagen voor onze wandeling van zo'n 4 km door Groenhove. Eén groep ging op pad met een erfgoed- en een natuurgids, een tweede wandeling was specifiek bedoeld voor gezinnen met kinderen.

Ook de naam van het nieuwe pad werd onthuld. NP Torhout koos voor 'Vrouwkenswegel', omdat in deze omgeving ooit de 'Vrouwkensvijver' lag, een veldvijver. Dergelijke vijvers ontstonden onder meer door het afdammen van beken en werden gebruikt als viskweekputten. Maar nadat zoetwatervis in de 17e en 18e eeuw weggeconcurrereerd werd omdat het betere (water)wegennet het mogelijk maakte verse zeevis aan te voeren, verloren de visteeltvijvers hun economische betekenis en verdwenen.

Voor het tweede jaar op rij werd de 'Dag van de Trage Weg' samen met de stad en de VLM georganiseerd. Hendrik Vandeginste van Geschieden Heemkundige Kring Houtland-Torhout zorgde voor de nodige historische duiding.

Er kwam flink wat volk meewandelen over de 'Vrouwkenswegel' op deze heerlijk zomerse editie van de 'Dag van de Trage Weg'. Foto: Jozef Germonprez.

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
 Vlamingveld 89
 8490 Jabbeke
 050 31 50 01
 www.deputter.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

OFFICIEEL PARTNER

KSP 80 HD
DE TOP IN ZIJN KLASSE

KITE OPTICS
 www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature , officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

activiteitenkalender

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreke als Natuur.werkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opdienen', bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Het is praktisch onmogelijk om deze activiteiten op te nemen in 'de knotwilg' of zelfs in 'de groene flits', onze maandelijkse e-nieuwsbrief. Ben je geïnteresseerd in deze activiteiten, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van Natuurpunt Mandelstreke (secretaris@natuurpuntmandelstreke.be) en/of naar Geert Carette van Natuur.werkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

• Zaterdag 13 januari om 9.00 u. (12.00 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijkse watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, verspreiding en numerieke trends van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuur.werkgroep Torhout doet hieraan mee. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar. Afspraak op de parking van kinderboerderij 'd' Oude Smelterij', leperse Heirweg 5 in Torhout. Meer info bij Wim Rommel (050/214.028).

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Watervogeltelling

Oudenburg

• Zondag 14 januari v.a. zonsopgang (12.00 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijkse watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze,

verspreiding en numerieke trends van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken doet hieraan mee. Onze vogelwerkgroep telt de watervogels op de Hoge Dijken en in de omgeving. Verder vergeten we ook onze wulpen in de Bourgognepolder niet. Zin om mee te gaan? Neem dan contact op met Dirk (zie verder) om te weten hoe laat er afgesproken wordt.

Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Dirk Peene (059/267.802).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Werkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 14 januari v.a. 9.00 u. (13.00 u.)

Ben je graag buiten en gek op natuur? Steek je graag de handen uit de mouwen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep beheervrijwilligers ga je aan de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Zowel voor wie licht werk verkiest als voor mensen die hun krachten willen testen is er iets te doen. In één beweging geniet je van de natuur, doe je aan fitness, wordt je helemaal zen en leer je sympathieke Natuurpunters kennen. Zelfs als je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom.

- De meeste percelen die we aankochten staan vol laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. Heel wat werk dus om deze sierplanten te verwijderen en zo plaats te maken voor de wilde planten die echt in het Groenhovebos thuishoren.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout: we bestrijden er adelaarsvarens, Amerikaanse vogelkersen en berken zodat de heide meer licht en ruimte krijgt.
- We zijn ondertussen de eigenaars geworden van heel wat (soms illegale) weekendhuisjes. Deze zijn we stap voor stap aan het opruimen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney of Xavier (zie hieronder).

Zorg voor aangepaste kledij, laarzen en een paar stevige handschoenen. Een hark, boomzaag en/of snoeischaar komen eventueel ook van pas. Rond de middag genieten we nog van de gezelligheid van een picknick in het bos. Origin'O, onze sponsor, voorziet een lunchpakket en iets om te drinken.

Meer info bij Roney Debailie (0484/481.547), Xavier Dirix (0488/811.245) en op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Wandeling heideveldje

& Koekelarebos

Koekelare

• Zondag 14 januari om 14.00 u. (16.00 u.)

We verkennen het heideveldje en gaan op stap in het winterse Koekelarebos. Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan/Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Na de wandeling kan je ook onze wandelbrochure 'Heerlijk wandelen in de staatsbossen van Koekelare' verkrijgen voor 2 euro. Meer info bij Leopold Dewulf (059/277.658).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Algemene ledenvergadering

& nieuwjaarsreceptie

NP Mandelstreke

Roeselare

• Vrijdag 19 januari om 19.30 u. (22.30 u.)

Je kon NP Mandelstreke het voorbije jaar volgen via dit tijdschrift, maar een persoonlijke ontmoeting bij een hapje en een drankje is zo veel beter. En daarvoor is onze jaarlijkse nieuwjaarsreceptie helemaal geknipt.

Bovendien maak je als lid automatisch deel uit van onze algemene ledenvergadering en kan je meestemmen bij de

hervkiezing van de helft van ons twaalfkoppig bestuur. Twee jaar geleden kregen Johan Plouvier, Koen Maes, Michael Parmentier, Philippe Deprez en Willy De Ruyter een mandaat van twee jaar. Vandaag stellen zij zich opnieuw kandidaat. Of ben je misschien zelf geïnteresseerd om bestuurslid te worden? Stuur dan een bericht naar secretaris@natuurpuntmandelstreke.be.

Heb je nog leuke filmpjes, foto's of sociale mediaberichten van activiteiten van het voorbije werkjaar? Stuur ze door naar fotoarchief@natuurpuntmandelstreke.be of zet ze op onze facebookpagina. We presenteren die dan in een leuke montage. Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare. Meer info bij Peter Hantson (051/203.063).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Wulpentelling in de Bourgognepolder Oudenburg

• Zaterdag 20 januari om 16.30 u. (18.30 u.)

Vandaag worden alle wulpen-slaapplaatsen in Vlaanderen geteld. Hoeveel tellen we er deze keer in onze Bourgognepolder? Zitten er nog, of hebben de serres ze weggejaagd?

Afspraak bij het pompemaal Gistel/Moerdijkvaart (kruispunt Nieuwlandstraat/Vaartdijkstraat in Gistel). Doe warme kledij aan en breng een telescoop of verrekijker mee. Meer info bij Dirk Anseeuw (051/581.122).

Organisatie: NP GISTEL-OUDENBURG & HOGE DIJKEN

Spaghettiavond t.v.v. aankoopproject Groenhove Torhout

• Zaterdag 20 januari v.a. 18.00 u. (20.30 u.)

Vanavond kan je tussen 18.00 u. en 20.30 u. komen aanschuiven voor de tweede spaghettiavond van Natuurpunt Torhout. Die gaat opnieuw door in de 'grote zolder' van Tordale, Bruggestraat 39 in Torhout.

Je kan kiezen tussen een vegetarische of een niet-vegetarische spaghetti. Voor een volwassene betaal je € 12, voor een kind van 6 tot 12 j betaal je € 8. Afhaal-spaghetti (saus + spaghetti) kost € 8 per

portie. Daarmee steun je ons aankoopproject in het Groenhovebos.

Vooraf inschrijven door overschrijving op rekeningnummer BE64.9731.7610.5352 met vermelding van het aantal personen en het type spaghetti (x volw./x kind/x afhaal – x veggie/x vlees). Voor inschrijving na 15 januari: neem contact op met Geert.

Na de maaltijd reikt Natuur.werkgroep Torhout 'De Corveleijn 2017' en de 'Publieksprijs 2017' uit. (De Corveleijn is de wisseltrofee die Natuur.werkgroep Torhout sinds 2013 toekent aan de persoon die het voorbije jaar de meest bijzondere natuurwaarneming deed in Torhout of één van de aangrenzende (deel)gemeenten).

Meer info bij Geert Carette (050/215.483).

Organisatie: NP TORHOUT

Opening natuurfototentoonstelling NFHD

Oudenburg
• Zondag 21 januari om 10.30 u. (12.00 u.)

Vandaag stellen we onze nieuwe natuurfototentoonstelling voor in 'De Grote Zaagbek'. Onze leden hebben het voorbije jaar weer heel wat opnamen gemaakt en daaruit werden er opnieuw een dertigtal foto's geselecteerd. De tentoonstelling is nog tot eind juli gratis te bezichtigen in het bezoekerscentrum, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, op woensdagnamiddag van 14.00 tot 16.00 u. en op zondagvoormiddag van 10.00 tot 12.00 u. Meer info bij Freddy Cordy (059/265 162).

Organisatie: NATUURFOTOGRAFEN HOGE DIJKEN

Spaghettiavond

t.v.v. het aankoopproject Groenhovebos

18u - 20u30 • Grote zaal Tordale, Bruggestraat 39, Torhout

Zaterdag
20 jan
2018

vegetarische spaghetti
niet-vegetarische spaghetti

RESTAURANT
€12 volw. / €8 kinderen van 6 tot 12
AFHAALSPAGHETTI
8/pp (300 gr Spaghetti +saus)

Inschrijven kan door overschrijving op rek. BE64 9731 7610 5352 met duidelijke vermelding van locatie, aantal personen en type spaghetti:

Afhaal/restaurant
xvolw/ulees of veggie
xkinderen/ulees of veggie

Startvergadering paddenoverzet Kortemark

Kortemark

• Dinsdag 23 januari om 20.00 u. (21.30 u.)

Deze vergadering geeft de aanzet voor de jaarlijkse overzetactie in Kortemark. Het lijkt nu nog veraf, maar straks gaat het kriebelen bij de kikkers, padden en salamanders. Dan trekken ze naar een geschikte poel om zich voort te planten, waarbij ze vaak het asfalt van de straat dwarsen. Met als gevolg: veel slachtoffers. Daarom helpen we ze ieder jaar een handje, onder andere in de Vrijbosstraat. Wie zich geroepen voelt om te helpen is van harte welkom op deze startvergadering, waar uitgelegd wordt hoe alles in zijn werk gaat en afgesproken wordt hoe het werk verdeeld kan worden. Van harte welkom! Kan je er vanavond niet bij zijn maar wil je wel graag meehelpen, geef dan ook gerust een seintje. Afspraak in OC De Albatros, Stadenstraat 25a in Zarren. Meer info bij: Sofie Declercq (0486/249.062 of overzet.kortemark@gmail.com).

Organisatie: Milieuraad Kortemark

Het Grote Vogelweekend

· Zaterdag 27 en zondag 28 januari

Omcirkel 27 & 28 januari in je agenda en doe mee aan 'Het Grote Vogelweekend' van Natuurpunt! Deelnemen is simpel: bekijk en tel de vogels in je tuin. Zo neem je deel aan de grootste vogeltelling in Vlaanderen. Kijk voor meer info in je NatuurBlad of surf naar www.vogelweekend.be.

Organisatie: Natuurpunt

'Het Grote Vogelweekend' bij 'KIDZ Beveren - De Speelvogel' Roeselare

· Zaterdag 27 januari om 13.30 u. (16.30 u.)

Ter gelegenheid van 'Het Grote Vogelweekend' nodigen we iedereen uit, in het bijzonder alle kinderen en hun (groot)ouders, voor een boeiende namiddag rond het thema 'Vogels'.

- Begluur de tuinvogels in de omgeving van het lokaal en probeer ze op naam te brengen. We helpen je met tablets, telescopen, verrekijkers en zoekkaarten. Weet jij trouwens waarom deze

vogels nu in de tuin zitten? En waar zijn ze 's zomers dan?

- Knutsel een vetbol of een voedercontainer.

- Leer hoe je de vogels de winter door helpt. En weet jij ook wat je ze niet mag geven?

Verder maken een warme chocolademelk of een 'dreupel' voor de volwassenen er zeker een gezellige namiddag van. Afspraak in de lokalen van KIDZ Beveren - De Speelvogel, Beversesteenweg 485 in Roeselare. Meer info bij Peter Hantson (0511/203.063).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS

't West-Vlaamse Hart & Wijkwerking Roeselare

Nieuwjaarswandeling in Westrozebeke Staden

Staden

· Zondag 28 januari om 9.30 u. (11.30 u.)

We vertrekken aan de kerk en maken een rustige winterwandeling van een viertal kilometer, deels over onverharde wegen, waarbij we onder meer het Polderbos doorkruisen. We sluiten af met een

toost op het nieuwe jaar: Wandel je met ons mee? Afspraak bij de kerk van Westrozebeke (kruispunt Dorpsstraat/Kerkstraat). Meer info bij Ivan Bruneel (0496/365.628).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

'Het Grote Vogelweekend' in Groenhove-klooster

Torhout

· Zondag 28 januari om 14.00 u. (17.00 u.)

Bij het begin van de winter richten we een voederstand in bij de gezellige cafetaria van Diocesaan Centrum Groenhove, zodat ook onze overwinteraars er kunnen komen lunchen. We stellen er vandaag enkele telescopen op, zodat je hen van nabij kan bewonderen. Verder laten we je zien wat jij kan doen om onze gevederde vrienden de winter door te helpen, timmeren we nestkastjes en kan je deelnemen aan een aantal natuurwandelingen. Afspraak bij de cafetaria van 'Virgo Fidelis', Bosdreef 5 in Torhout. Meer info bij Roney Debaille (050/214.574) en op de facebookpagina van NP Torhout

Organisatie: NP TORHOUT

Roofvogeltelling

Torhout

· Vrijdag 2 en zaterdag 3 februari om 9.00 u. en 13.00 u. (hele dag)

Op 2 en 3 februari gaat in Torhout de jaarlijkse roofvogeltelling door: Buizerd, sperwer, toren- en slechtvalk mag je zeker verwachten en misschien zien we dit jaar weer een rode wouw of andere zeldzaamheid.

Afspraak en start bij Geert Carette, Dijkstraat 9 in Torhout om 9.00 u. en om 13.00 u. Voorkennis is niet nodig, maar wie wil aansluiten wordt gevraagd op voorhand contact op te nemen met Geert (050/215.483) omdat vertrekplaats en -uur nog kunnen veranderen.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Wintervogels op de 'Roksempuut' Oudenburg

· Zondag 4 februari 10.00 u. (12.00 u.)

Duikers? Ijseendjes? Nonnetjes? Kleed je warm aan en kom mee vogels spotten! Wie

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

activiteitenkalender

weet wat we allemaal zien. Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Opstellen vanginstallatie paddenoverzet

Torhout

· **Dinsdag 6 februari om 8.30 u. (12.00 u.)**

We plaatsen een vanginstallatie zodat we alle amfibieën veilig over de Koolskampstraat kunnen zetten. Afspraak om 8.30 u. bij Dirk Werbrouck, Leiestraat 13 in Torhout of om 9.00 u. in de Koolskampstraat t.h.v. huisnummer 47. Breng eventueel een spade mee. Meer info bij Wim Rommel (050/214.028). Ook wie de daaropvolgende weken wil helpen bij het overzetten van de amfibieën mag contact opnemen met Wim.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Algemene Ledenvergadering NP Torhout

Torhout

· **Woensdag 7 februari om 20.00 u. (20.30 u.)**

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Torhout. Die gaat door in CC de Brouckere, Aartrijkestraat 6 in Torhout. We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging. Wil je je kandidaat stellen voor het bestuur, neem dan vóór 2 februari contact op met Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Wintertelling eikelmuisen

Ploegsteert

· **Zaterdag 10 februari v.a. 8.00 u.**

De 'slaapmuisvrienden' gaan weer slaapmuisennestkasten controleren in Ploegsteert. Een unieke kans om eikelmuisen en hun sporen te zien. Wie geïnteresseerd is om mee te gaan, kan contact opnemen met Geert Carette (050/215.483). Je kan zo-

wel een hele als een halve dag aansluiten.

Organisatie: Lys Nature, Natuurpunt Poperinge & NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Doe mee aan de boomplantdag!

Kortemark

· **Zaterdag 10 februari v.a. 11.00 u. (15.30 u.)**

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de gemeente Kortemark en Natuurpunt Ruidenberg organiseren een boomplantactie bij het GNOP-gebiedje, ook gekend als de Kolvezipte. Dat is een niet zo bekend maar erg waardevol stukje natuur; net ten oosten van het kruispunt Koekelarestraat/Steenstraat.

In mei van vorig jaar kon het ANB 2 aanpalende weiden aankopen en deze worden nu beplant met bomen en struiken. Zo breidt dit prachtige gebiedje niet alleen uit, maar is het na meer dan 15 jaar eindelijk ook weer bereikbaar en wordt beheer weer mogelijk.

Kom jij ons helpen? We kunnen dit enkel realiseren met de hulp van veel mensen. Een enorme klus, maar van het resultaat genieten we allemaal.

Praktisch:

Je kan mee bomen komen planten tussen 11.00 u. en 15.30 u. Afspraak in de Koekelarestraat tegenover huisnummer 97. Parkeren kan langs de Steenstraat. Voorzie zelf aangepaste kledij, laarzen en een spade.

Meer info bij Greet Van Staeyen, de milieuambtenaar (051/575.134).

Organisatie: Agentschap voor Natuur en Bos, gemeente Kortemark & NP RUIDENBERG

Algemene Vergadering & ledenfeest NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

Oudenburg

· **Zaterdag 10 februari om 19.00 u.**

Met een aperitief in de hand bespreken we het voorbije werkjaar. Wie blijft voor het ledenfeest betaalt 20 euro voor een uitgebreide kaasplank met fairtradewijn à volonté! We sluiten af met koffie en taart. Niet te missen!

Afspraak in het Arnoldusheem ('CM-lokaal'), Marktstraat 40 in Oudenburg. Inschrijven (enkel voor het ledenfeest) voor 8 februari bij Koenraad Blontrock (059/250.697) of Dirk Peene (059/267.802).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Werkdag in het Groenhovebos

Torhout

· **Zondag 11 februari om 9.00 u. (13.00 u.)**

Zie werkdag 14 januari.

"Le Bellet"
Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

activiteitenkalender

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

• Zondag 11 februari 14.00 u. (15.30 u.)

Kom zondag eens wandelen in de Swal, want er is altijd wel wat te beleven. Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. En nadien praten we bij in 'De Klyteput'. Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0511/589.418).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Kwis t.v.v. aankoop Vijfwegenpoel Staden

• Vrijdag 16 februari om 19.15 u. (23.30 u.)

Algemene kenniskwis waarin een 20-tal ploegen van 4 tot 6 personen de kans krijgen om zich te bewijzen. Vooraf inschrijven door een e-mail te sturen naar natuurlandpuntgrootstaden@gmail.com. Vermeld

je ploegnaam, het aantal leden van de ploeg en de contactgegevens van de ploegverantwoordelijke. Het inschrijvingsgeld bedraagt € 20 per ploeg. Afspraak in het Zonneheem, Basijnsmolenstraat 2 in Oostnieuwkerke. Meer info bij Ivan Bruneel (0496/365.628).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Workshop heggen leggen Lichtervelde

• Zaterdag 17 februari om 13.00 u. (17.00 u.)

De techniek van het 'haagvlechten' of 'heggen leggen' werd in onze streken meer dan 2.000 jaar toegepast. Dit vooral om alleenstaande boerderijen tegen indringers te beschermen en om het vee op de weilanden te houden.

Daarnaast waren heggen ook een belangrijke leverancier van geriefhout, hakhout, kruiden en vruchten. Door de komst van prikkeldraad zijn veel heggen verdwenen en wordt er aan het onderhoud van oude en recent geplante heggen niet veel aandacht meer besteed.

Om deze traditie in ere te herstellen, organiseerden Inverde en het Stad-Landschap twee keer een dagcursus haagvlechten in Lichtervelde. Enkele cursisten kregen de smaak echter zo goed te pakken dat ze verder gaan werken aan de haag waar ze tijdens de cursus aan begonnen. Geïnteresseerd om dit ook te leren? Kom dan een handje helpen!

Graag vooraf inschrijven op het secretariaat (peter.lemmens@natuurpunt.be) tegen donderdag 15/2, dan

krijg je vrijdag 16/2 alle verdere info.

Organisatie: NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN vzw i.s.m. Agentschap voor Natuur en Bos

Watervogeltelling Oudenburg

• Zondag 18 februari

v.a. zonsopgang (12.00 u.)

Zie telling 14 januari.

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• Zondag 18 februari om 9.00 u. (12.00 u.)

Zie telling 13 januari.

Algemene Ledenvergadering NP Ruidenberg

Koekelare

• Dinsdag 20 februari om 20.00 u. (22.00 u.)

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Ruidenberg. Die gaat door in café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare.

We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging. Wil je je kandidaat stellen voor het bestuur, neem dan vóór 15 februari contact op met Georges Pollentier (0511/589.418).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Trage Wegen-wandeling in Groenhove

Torhout

• Zondag 25 februari om 10.00 u. (11.30 u.)

Onverharde paden, wegels en wegjes waren in het tijdperk vóór de auto van groot belang als verbindingswegen. Nu zijn ze een interessant alternatief voor veel te drukke wegen.

Vandaag nemen we je mee langs een aloude weg en dompelen je onder in de geschiedenis van het Groenhovebos. Ondertussen kan je genieten van de rust in de natuur.

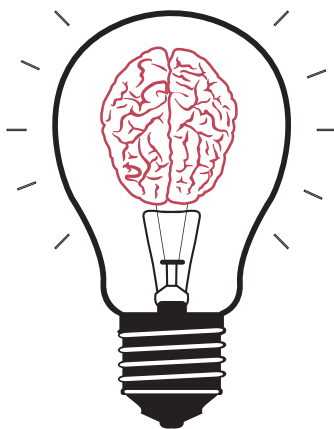
Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Roney Debaille

Algemene kenniskwis

Ten voordele van de aankoop van de Vijfwegenpoel

Vrijdag
16 febr
19u15

Zaal Zonneheem • Basijnsmolenstraat 2 • Oostnieuwkerke

Natuurpunt
Mandstreek
Kern Groot-Staden

Graag vooraf inschrijven: natuurlandpuntgrootstaden@gmail.com
Vermeld je ploegnaam, het aantal leden van de ploeg en de contactgegevens van de ploegverantwoordelijke. € 20 per ploeg.

(050/214.574) of op de facebookpagina van NP Torhout

Organisatie: NP TORHOUT

West-Vlaamse natuurstudiedag · Zaterdag 3 maart v.a. 9.00 u. (16.45 u.).

Zaterdag 3 maart gaat de volgende editie van de jaarlijkse West-Vlaamse natuurstudiedag door. Thema dit jaar is 'Veel kleintjes maken een groot!'. Kom luisteren naar boeiende uiteenzettingen of volg workshops over o.m. Groenlandse walvis, hoogspanningsleidingen, korstmossen, macrofotografie, oesterriffen, orchideeën, pitrus, ratelaar, spinnen, trends in vogelopvangcentra, tuinvogels op reis, vlinderbeheer, watercrassula, wilde bijen, ... Deze studiedag gaat door in KU Leuven Campus KULAK, Etienne Sabbelaan 53 in Kortrijk. Het volledige programma en alle info vind je op www.wmfkoepel.be/natuurstudiedag.

Organisatie: ANB, KU Leuven KULAK, Natuurpunt, Provincie West-Vlaanderen en WMF

Avondwandeling 'Met de wulpen naar bed' Gistel

· Zaterdag 3 maart om 16.30 u.
(19.00 u.)

Voor de lente er is gaan we nog één keer naar het winterse wulpenspektakel in onze Bourgognepolder kijken. Ze zorgen er iedere avond voor een mooie luchtschouw, samen met de honderden andere watervogels die in ons natuurgebied komen slapen. Ervaren vogelkijkers maken je wegwijs bij al dit vogelgeweld en we sluiten de avond af met een lekkere kom soep. Afspraak bij het pompemaal Gistel/Moerdijkvaart (kruispunt Nieuwlandstraat/Vaartdijkstraat in Gistel). Doe warme kledij aan en breng een telescoop of verrekijker mee. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN

Weekwerkdag in het Groenhovebos Torhout

· Dinsdag 6
maart v.a. 14.00
u. (16.30 u.)

Ben je graag buiten en gek op natuur? Steek je graag de handen uit de mouwen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep beheervrijwilligers ga je aan de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Zowel voor wie licht werk verkiest als voor mensen die hun krachten willen testen is er iets te doen. In één beweging geniet je van de natuur, doe je aan fitness, wordt je helemaal zen en leer je sympathieke Natuurpunters kennen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom.

- De meeste percelen die we aankochten staan vol laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. Heel wat werk dus om deze sierplanten te verwijderen en zo plaats te maken voor de wilde planten die echt in het Groenhovebos thuishoren.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout: we bestrijden er adelaarsvarens, Amerikaanse vogelkersen en berken zodat de heide meer licht en ruimte krijgt.
- We zijn ondertussen de eigenaars geworden van heel wat (soms illegale) weekendhuisjes. Deze zijn we stap voor stap aan het opruimen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder).

Zorg voor aangepaste kledij, laarzen en

West-Vlaamse natuurstudiedag

zaterdag 3 maart 2018

Aanvang: 9.00 u - Einde: 16.45 uur (met receptie)
@ KU Leuven KULAK
Etienne Sabbelaan 53
8500 Kortrijk

Veel kleintjes maken een groot!

spinnen · oesterriffen · vlinderbeheer · wilde bijen · watercrassula · pitrus · orchideeën · ratelaar · hoogspanningsleidingen · korstmossen · trends in vogelopvangcentra · Groenlandse walvis · tuinvogels op reis · macrofotografie · ...

www.wmfkoepel.be/natuurstudiedag

een paar stevige handschoenen. Een hark, boomzaag en/of snoeischaar komen eventueel ook van pas. Na de werken keuvelen we nog even na bij een glas of een kopje.

Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547) en op de facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Dia-avond 'Oman' Torhout

· Dinsdag 6 maart om 20.00 u.
(23.00 u.)

Danny en Wim nemen je mee op natuurreis door Oman. Van Muscat door het Al Jabal Al Akhdar gebergte en de woestijn naar Salalah. Van Salalah gaat het dan terug noordwaarts naar Muscat. Onderweg maken we de geboorte mee van de groene zeeschildpad en ontdekken we een verscheidenheid aan vogels.

Afspraak om 20.00 u. in 'Club de B' van 'CC de Brouckere', Aartrijkestraat 6 in

Torhout. Inkom € 2 voor Natuurpunt-leden met lidkaart en € 5 voor alle anderen. Dit geld gaat integraal naar het reservatenfonds van Natuurpunt Torhout ten voordele van project 5580 Groenhove. Meer info bij Wim Rommel (050/214.028).

Organisatie: NP TORHOUT

'Repair Café' met KWB Torhout Torhout

· Zaterdag 10 maart v.a. 13.30 u. (17.00 u.)

KWB Torhout organiseert samen met Femma Torhout, Natuurpunt Torhout en Netwerk Bewust Verbruiken opnieuw een 'Repair Café'. Handige Harry's en Henriëttes staan er klaar om, samen met jou, je kapotte spullen te herstellen. En dat kan van alles zijn: een defecte fiets, een botte kettingzaag, een elektrisch toestel dat niet meer naar behoren werkt, een beschadigd juweel of een kledingstuk met een gaatje erin. Afspraak in het zaaltje van café Heidelberg (Kasteelstraat 30, Torhout). Vooraf inschrijven hoeft niet, maar is wel handig zodat we het nodige materiaal kunnen voorzien. Stuur een mail naar rdebaillie@gmail.com of bel 050/214.574. Herstellingen zijn gratis, enkel voor eventuele wisselstukken moet je betalen. Een vrije bijdrage voor de werking van het 'Repair Café' is steeds welkom. Meer info op www.kwb.be/torhout of www.repair-cafe.org.

Organisatie: KWB Torhout i.s.m. Femma Torhout, NP TORHOUT & Netwerk Bewust Verbruiken

Werkdag in het Groenhovebos Torhout

· Zondag 11 maart om 9.00 u. (13.00 u.)
Zie werkdag 14 januari.

Wandeling in 'De Swal' Koekelare

· Zondag 11 maart om 10.00 u. (11.30 u.)
Zie wandeling 11 februari

Mossen en lichenenwandeling in 'De Kleiputten'

Roeselare

· Zaterdag 17 maart om 13.30 u. (17.00 u.)

Kom mee op ontdekking en determineer lichenen en mossen op bodem, bomen en beton in en rond natuurreservaat 'De Kleiputten'. Zoals steeds voorzien we een initiatie voor beginners. Tijdens de excursie kijken we natuurlijk ook naar de hogere planten. Benieuwd hoe al de kiemplanten en jonge scheutjes er in de vroege lente uitzien?

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Peter Hantson (051/203.063). Breng eventueel een loep en boeken over lichenen, mossen en wilde planten mee.

Organisatie: NP MANDELSTREKE (werkgroep Zwalmop)

Watervogeltelling Oudenburg

· Zondag 18 maart v.a. zonsopgang (12.00 u.)
Zie telling 14 januari.

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

· Zondag 18 maart om 9.00 u. (12.00 u.)
Zie telling 13 januari.

Familiewandeling vogelzang in Groenhove Torhout

Torhout

· Zondag 18 maart om 10.00 u. (11.30 u.)

De lente kriebelt bij de vogels. Luidkeels bakenen ze hun territorium af en met hun mooiste deuntje proberen ze een partner aan de haak te slaan. Herken jij de meest voorkomende soorten? Ga mee met ons op stap, verbaas je over al die vogelgeluiden in het bos.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Voorjaarswandeling in 'De Kleiputten'

Roeselare

· Zondag 18 maart om 10.00 u. (11.30 u.)

'De Kleiputten' is een kwetsbaar natuurgebied. Daarom wordt het afgesloten, zodat de natuur zich er ten volle kan ontwikkelen. Maar zes zondagvoormiddagen per jaar kan je samen met een natuurgids ontdekken wat er hier leeft.

Net voor de lente start zetten we de reservaatpoorten weer eens wijd open. Als je echt hét wisselmoment van de seizoenen wil beleven, is dit dé place to be. Zoek je mee naar late wintergasten en vroege zomervogels? Ook benieuwd wie de visrijke waterpartijen opzoekt en beschutting vindt in de rietvelden? De verrassingen zijn hier nooit ver weg! Aarzel niet en kom, samen met de gids, een frisse neus halen. Geniet van tjiptjaffen die een luid welkom roepen vanuit witbloeiende sleedoornhagen, of van het discrete klein hoefblad dat nu kleur bekent. Je zal het merken: in dit mooie moerasgebiedje en het omliggende Bergmolenbos raak je niet uitgekeken op het nieuwe voorjaarsontwaken.

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Laarzen wenselijk. Meer info bij Piet Desmet (051/225.852).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

"Jawadde, een padde" amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen

Roeselare

· Zaterdag 24 maart om 13.30 u. (16.30 u.)

Rond de rijke poel aan de Wolstraat, een zijstraat van de Gitsestraat, sta je oog in oog met padden, kikkers en salamanders. Aan de hand van zoekkaarten leer je deze dieren te herkennen en kan je uitzoeken wat ze nodig hebben om te overleven. Wij vertellen je over het belang van deze poel midden in de wijk en waarom het geplande nieuwe appartementsgebouw een slecht idee is voor de biodiversiteit van de wijk en Roeselare. Iedereen, zeker gezinnen met jonge kinderen, van harte welkom.

activiteitenkalender

Afspraak in de Wolstraat. Volg de pijlen van Natuurpunt. Meer info bij Peter Hantson (051/203.063).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS
't West-Vlaamse Hart & Wijkwerking Roeselare

Het komgrondengebied van Lampernisse

Diksmuide

· Zondag 25 maart om 9.30 u. (11.30 u.)

Peter Bossu neemt je mee door het weidegebied van Lampernisse. Afspraak om 9.30 uur aan het dorpsonthaalpunt, vlak voor de kerk. We volgen een stuk van de Zannekinwandeling, dat dwars door de weiden loopt. Goede stapschoenen of laarzen zijn noodzakelijk en een verrekijker is aan te raden. Niet toegankelijk met kinderwagens. Meer info bij Peter Bossu (0485/800.769).

Organisatie: NP De Bron & SOS Kustpolders

Start fotozoektocht

Torhout

· Vrijdag 30 maart

Natuurpunt Torhout organiseert dit voorjaar opnieuw een fiets- en wandelfotozoektocht. Laat je meenemen naar groene hoekjes en verborgen plekjes in de ruime omgeving van Wijwendale. Je kan er een leuke prijs mee winnen en door je deelname steun je het reservatenfonds van Natuurpunt Torhout.

Een deelnameformulier kost € 7 en kan je onder meer vinden bij Origen'O, Industrielaan 3 in Torhout (gesloten op zondag). Andere verdeelpunten delen we later mee via 'de groene flits' en onze facebookpagina. De totale afstand bedraagt ongeveer 35 km. De antwoordformulieren mag je inleveren bij de verdeelpunten tot 29 mei om 12.00 u.

Wie met de wagen komt kan op verschillende plaatsen in Torhout gratis lang parkeren. De grootste parkings vind je in de Bruggestraat (parking zwembad) en de Industrielaan (parking 'De Mast'). In Wijwendale kan je parkeren op het kerkplein (Kloosterstraat) of bij het voormalige station (net ten noorden van het kruispunt Consciencestraat/Wijwendale-Stationstraat). Meer par-

keerplaatsen op www.torhout.be/gratis-lang-parkeren.

De prijsdeling gaat door in de eerste helft van juni. Meer info bij Jozef Germonprez (050/214.900).

Organisatie: NP TORHOUT

Nacht van de steenuil

Oudenburg

· Zaterdag 31 maart om 18.00 u. (21.00 u.)

Na een presentatie over de steenuil trekken we de duisternis in, op zoek naar dit sympathieke vogeltje. Afspraak in bezoekerscentrum De Grote Zaagbek, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Steenuilwandering in Vijfwegen Staden

· Zaterdag 31 maart om 19.00 u. (22.00 u.)

We gaan op verkenning in de omgeving van 'De Vijfwegenpoel', het eerste natuurgebiedje dat door Natuurpunt Mandelstreek werd aangekocht (zie artikel p. 34 van deze 'knotwilg'). Dit jaar inventariseren we de ruime omgeving van onze poel en deze steenuilwandering maakt daar deel van uit. Iedereen welkom op deze vroege avondwandering, met onze ogen en oren gericht op steenuiltjes... en wat nog meer? Afspraak bij het stationsgebouw van Vijfwegen, Ontmijnersstraat 1 in Westrozebeke. Meer info Peter Hantson (051/203.063).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Nestkastenactie

Natuurpuntkern De Reiger

Moorslede

· Woensdag 4 april om 14.00 u. (17.00 u.)

Knutselnamiddag voor kinderen van het 5e en 6e leerjaar. Samen met onze vrijwilligers bouwen de kinderen koolmeeskastjes. Vooraf inschrijven door € 7 p.p. over te schrijven op rekeningnummer BE93.2850.3143.1867 van Patria met de vermelding 'nestkastactie Patria + naam

+ telefoon'.

Afspraak in Dienstencentrum Patria in de Kerkstraat in Moorslede. Je vindt de ingang tussen de huisnummers 1 en 3. Parkeren kan bij de kerk of op de markt. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (051/771.213)

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m.

Dienstencentrum Patria

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

· Zondag 8 april om 14.00 u. (16.30 u.)

Zie wandeling 11 februari.

Weidevogels in de Bourgognepolder & Snipgate Oudenburg & Gistel

· Zondag 15 april om 9.00 u. (12.00 u.)

We gaan kijken naar de vogels in onze Natuurpuntgebieden. Broeden de grutto's er weer en met hoeveel zijn ze dit jaar? Waar zijn die zilverreigers? Zit die buizerd daar nog? En hoe is het met die scholteksters en dat koppeltje tureluren? Dat komen we deze voormiddag ongetwijfeld te weten!

Afspraak om 9.00 u. bij bezoekerscentrum De Grote Zaagbek, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg voor carpooling. Doe warme kledij aan en breng een telescoop of verrekijker mee. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG

& HOGE DIJKEN

Voorjaarsbloeiërs in Groenhove

Torhout

· Zondag 15 april om 10.00 u. (11.30 u.)

In de vroege lente, vóór de bomen in blad staan, vechten de voorjaarsbloeiërs voor elke zonnestraal. Wandel met ons mee langs de mooiste plekjes en ontdek de bloemenpracht van deze eerste bloeiërs.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op facebookpagina van Natuurpunt Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

activiteitenkalender

Wandeling in 'De Kleiputten' Roeselare

• Zondag 15 april om
10.00 u. (11.30 u.)

Zie wandeling 18 maart.

Basiscursus insecten

Torhout

• Dinsdagen 29/5,
19& 26/6

om 19.30 u. (22.30 u.)

Insecten zijn de olie die onze natuur gesmeerd doet lopen. Ieder plekje op aarde hebben ze weten te veroveren en dat heeft geleid tot een onmetelijke diversiteit van kleuren, vormen en levensstrategieën. Toch blijven ze voor velen (ja zelfs doorwinterde natuurliefhebbers) nobele onbekenden. De hoogste tijd om daar verandering in te brengen.

Daarom organiseren wij een basiscursus insecten in Torhout. De 3

theorielessen worden gegeven door Joeri Cortens van Natuurpunt CVN. Aansluitend aan de cursus wordt er nog een excursie georganiseerd, maar de datum daarvan is nog niet gekend.

Meer info & inschrijven op de site van Natuurpunt (zoektermen 'basiscursus insecten Torhout').

Organisatie: NP MIDDEN
WEST-VLAANDEREN vzw

Filmvoorstelling 'Plannen voor Plaats'.

Dit voorjaar organiseert Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen een voorstelling van 'Plannen voor plaats'. Dat is een documentaire waarin Nic Balthazar en Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck ons meenemen op een tocht langs Vlaamse wegen, dorpen en steden. We gaan op zoek naar vernieuwende ruimtelijke projecten en frisse

ideeën over de inrichting van onze leefomgeving. Want hoe vertrouwd of waardevol die Vlaamse (stads) landschappen ook ogen, de pijnpunten zijn ons evenzeer bekend: door de verkavelingswoede en de oprukkende lintbebouwing worden groen en open ruimte alsmaar schaarser. We rijden ons vast in de file en er zijn problemen met de waterhuishouding. Aan de hand van inspirerende voorbeelden en van gesprekken met deskundigen en vernieuwers laat de film zien hoe het beter kan.

Waar en wanneer dit precies zal doorgaan, weten we op dit ogenblik nog niet. Je leest er meer over in 'de groene flits' (Nog niet geabonneerd op onze nieuwsbrief? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be) en op onze facebookpagina's.

Organisatie: NP MIDDEN
WEST-VLAANDEREN vzw

RESPECT VOOR DE NATUUR

nieuw: Biologische bulk

genieten van nature

Origin'O
bio buurtwinkel

We zijn open van
ma-do 9u - 18u,
vr 9u - 19u,
za 9u - 17u
Industrielaan 3, 8820 Torhout

ONZE EIGENSTE KEUZE

JNM ROESELARE

**EERSTE JAAR
SLECHTS 5 EURO!**

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en ook zijn schouders niet ophaalt voor het milieu!

Samen trekken we het hele jaar door de mooiste natuurgebieden in en laten we ons betoveren door de zotste waarnemingen. We nemen zelf een zaag of schop in de hand en maken ruimte voor natuur. Bovendien gaan we op een duurzame en milieuvriendelijke manier door het leven en proberen we anderen daar ook warm voor te maken. En tijdens de zomermaanden genieten we samen van de natuur op één van de veertig kampen in binnen- en buitenland!

ONZE KALENDER VANAF JANUARI

PIEPERS 7 - 11 JAAR - INI'S 12 - 15 JAAR - GROTEN 16 - 26 JAAR

14 januari	Piep	Vredeseilanden
20 januari	Ini	Feestje!
28 januari	Piep	Beestenboel
2 tot 4 februari	Groten	RKLWeekend
10 februari	Ini & groten	Zeelandtocht
17 februari	Piep	Vriendjesdag
18 februari	Ini	North Sea Pelagics
24 februari	Ini	Inidag!
4 maart	Piep	Mierenspel
11 maart	Ini & Groten	Beheerwerken
17 maart	Groten	Teambuilding
24 maart	Piep	Combi KT

Onze volledige kalender kun je terugvinden op onze website www.jnm.be/roeselare!

"6 jaar geleden ben ik in de JNM beland door een uitnodiging voor vriendjesdag. Nu heb ik al een hoop activiteiten, weekendjes en kampen achter de rug. En ik vind JNM na elke activiteit nog fantastischer! Ik kijk dan ook altijd uit naar de activiteiten want je leert superveel fantastische mensen kennen en het is gewoon altijd superplezant!"

Jana, 15 jaar

Like zeker ook onze Facebook-pagina om op de hoogte te blijven!

Veeteelt in Midden-West-Vlaanderen

"13,17 miljoen kippen en 3,3 miljoen varkens in West-Vlaanderen": dat waren een paar opmerkelijke feiten die je kon lezen in de vorige editie van 'de knotwilg'. De provincie wordt door de West-Vlaamse Milieufederatie niet voor niets als 'veemetropool' bestempeld. Ondertussen verschijnen er in de media onophoudelijk kwalijke berichten over de sector. Tijd om dit nog wat dieper uit te spitten.

Op de website van de 'Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie' kan je met wat zoeken heel gedetailleerde informatie vinden over de landbouw. De 'Landbouwgegevens van 2015' zijn de meest recente en volledige cijfers. Daarin kan je de veestapel zelfs per gemeente bekijken. Wij hebben de oefening alvast gemaakt voor de gemeenten uit ons werkingsgebied.

In al deze gemeenten is de intensieve

veeteelt de meest kenmerkende vorm van landbouw, met bijvoorbeeld enorme aantallen kippen in Ichtegem (190.235), varkens in Staden (161.199) en runderen, inclusief melkvee, in Koekelare (9.567). Maar in absolute cijfers is Diksmuide de recordhouder. Logisch ook, als je weet dat Diksmuide 149,40 km² groot is (na Antwerpen, Gent en Beveren de 4e grootste gemeente van Vlaanderen).

Verder kan je uit de landbouwcijfers afleiden dat in het merendeel van deze gemeenten het aantal landbouwbedrijven met 50 à 60 procent gezakt is sinds 1982. Het aandeel biologische landbouw is trouwens nagenoeg nihil: nergens betreft het meer dan 1%.

Trends binnen de sector

De laatste 30 jaar verminderde het aantal bedrijven sterk, maar niet het aantal dieren. En terwijl je in het binnenland de veestapel zag afnemen, gebeurde dat

niet in onze provincie. Met een sterke aanwezigheid van veevoederbedrijven en verwerkende industrie, en met de havens van Roeselare en Zeebrugge in de buurt, werd West-Vlaanderen nóg meer het centrum van de veeteelt.

Steeds kleiner wordende winstmarges en verplichte ingrepen inzake dierenwelzijn en milieu, zetten de sector aan tot economische concentratie en opschaling. Veeboeren worden stilaan arbeiders binnen een groot bedrijf dat veelal voeders verkoopt, maar ook dieren, mest en mestverwerking aanbiedt. Dat alles is zichtbaar in het landschap: steeds meer open ruimte wordt ingenomen door hangars, megastallen, mestverwerkingsinstallaties, voedersilo's en andere bouwsels.

Van de landbouw en de aanverwante industrieën wordt gezegd dat ze van strategisch belang zijn voor de economie van ons dichtbevolkte land. Deze sectoren nemen zelfs 12% van onze export voor hun rekening. Het zal niemand verbazen dat de zogenaamde 'dierlijke sectoren' daar een groot aandeel in hebben. Recent wordt een afname van het totale aantal varkens en runderen vastgesteld. Dat heeft te maken met de rendabiliteit van de sector, concurrentie uit het buitenland en het wijzigende consumptiepatroon. De pluimveesector lijkt dan weer vleugels gekregen te hebben: in die tak van de landbouwindustrie worden grote investeringen gedaan.

Bedreigingen voor de boer, de buur en het beest

De mest van al deze dieren wordt ter plaatse uitgevoerd of verwerkt en dat geeft problemen. Er is de laatste jaren geen sprake meer van een verbetering van de bodem- en waterkwaliteit. Het effect van het mestactieplan is tot stilstand gekomen.

2015	pluimvee	varkens	runderen	melkvee	opp (km ²)	inw
Diksmuide	249.367	171.988	26.137	7.799	149,40	16.512
Gistel	80.025	21.721	5.898	1.707	42,25	12.023
Hooglede	57.387	87.619	3.701	826	37,84	10.001
Ichtegem	190.235	58.179	7.236	1.855	45,33	13.949
Koekelare	53.108	95.397	7.709	1.858	39,19	8.722
Kortemark	121.336	100.591	7.346	1.382	55,00	12.465
Ledegem	24.700	43.555	3.382	483	24,76	9.605
Lichtervelde	66.500	57.401	5.955	1.131	25,90	8.691
Moorslede	81.037	38.148	3.765	763	35,34	11.002
Oudenburg	42.800	16.659	3.916	920	35,38	9.325
Roeselare	146.200	59.327	2.798	514	59,79	61.620
Staden	72.030	161.199	3.463	390	46,42	11.313
Torhout	58.730	115.656	6.770	1.413	45,23	20.487

Bron: 'Landbouwgegevens van 2015' van de 'Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie'.

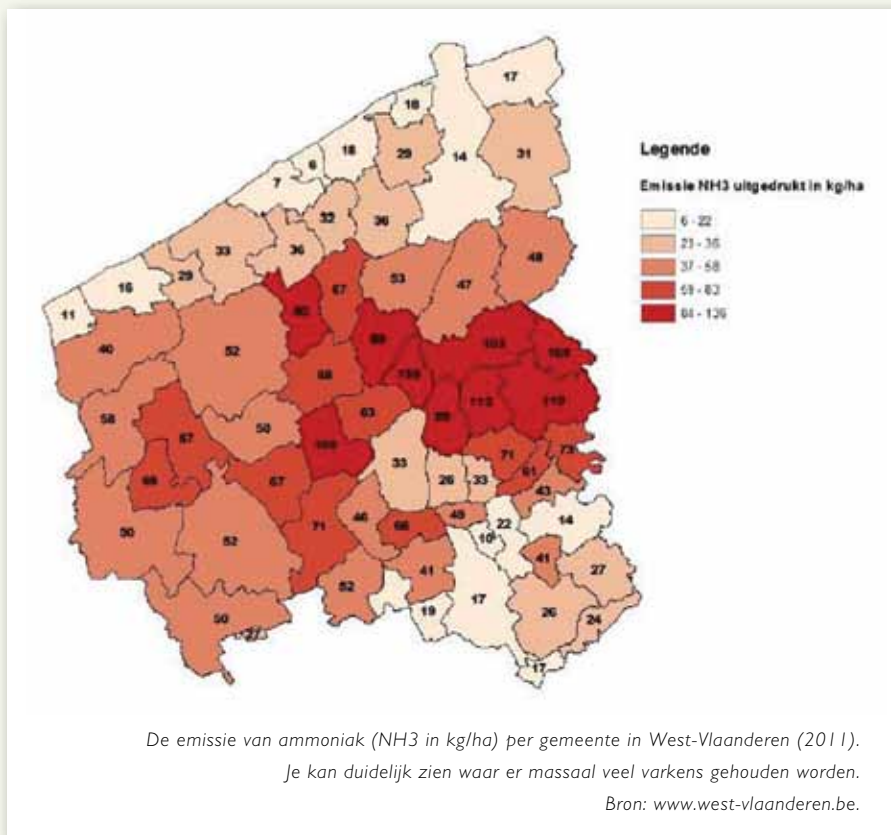
Daarnaast zijn de uitwasemingen van de stallen en mestverwerkingsinstallaties schadelijk voor de omwonenden. Het gaat dan om emissies van ammoniak, broeikasgassen en fijn stof. Ze hebben zelfs effect op de gezondheid van mensen die er vele kilometers vandaan wonen.

Ook op de bodem- en waterkwaliteit heeft dat een impact. Zo leidt de ammoniakuitstoot tot een verdere verzuring van de bodem en is het een belangrijke stikstofbron. De opeenstapeling van stikstof in de bodem zorgt er onder meer voor dat stikstofminnende planten zoals bramen en brandnetels de bovenhand krijgen. Waardevolle planten van schrale bodems, denk bijvoorbeeld aan heide, en alle dieren die er van afhankelijk worden weggeconcentreerd.

Dichtbevolkte stallen zijn soms ook broeihaarden van ziektes en het veelvuldig gebruik van antibiotica maakt ziekteverwekkers resistent. Als geneesmiddelen minder effectief of zelfs nutteloos worden is dat ook voor de menselijke gezondheidszorg een probleem.

Verder zijn er nog de negatieve effecten die onrechtstreeks door de veehouderij veroorzaakt worden, de zogenaamde 'secundaire effecten'. Gekende voorbeelden zijn de massale ontbossingen van tropisch regenwoud om soja voor veevoeder te kweken of de nefaste gevolgen van het gebruik van 'gewasbeschermingsmiddelen' voor voedertellen hier bij ons.

Ten slotte gaat de intensieve veehoude-

rij ook gepaard met onnodig veel dierenleed. Dit heeft minder met natuur en milieu te maken, en misschien is de berichtgeving ook niet altijd representatief, maar we kunnen er echt niet omheen. Als natuur- en milieuvereniging blijven we in de eerste plaats de negatieve effecten van de agro-industrie op biodiversiteit, milieukwaliteit en open ruimte aankaarten en willen we graag mee zoeken naar alternatieven. Ondertussen proberen we er via inspraakprocedures en zo nodig ook via gerechtelijke weg voor te zorgen dat iedereen zo veel

mogelijk kan genieten van een gezonde, mooie en natuurrijke leefomgeving.

En natuurlijk mag je niet vergeten dat ook jij als consument heel wat macht hebt. Dus, wat eet jij straks? :-)

Tekst en foto's: Raad van Bestuur Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw

Bronnen: Apache, Departement Landbouw & Visserij, FOD Economie, Milieुरapport Vlaanderen, Vemis, Vlaams infocentrum land- en tuinbouw & West-Vlaamse Milieufederatie.

Het platteland wordt stilaan één groot industriegebied met hangars, megastallen, mestverwerkingsinstallaties, voedersilo's en andere bouwsels.

‘Grauwe kiek’ in de Lorraine

Terwijl ik dit schrijf, valt de natte sneeuw en ijskoude regen met bakken uit de lucht. Ideaal weer om even terug te blikken naar de voorbije zomer; toen Dirk Werbrouck en ik gegrield werden door de Franse zomerzon.

La Lorraine, Frankrijk. Eind juni 2017. Dirk en ik staan op één van onze jaarlijkse observatieplaatsen in de blakende zon. Geen streepje schaduw te vinden in deze eindeloze graanvelden. De telescoop in de aanslag, de verrekijker in de hand. Onze ogen zijn getraind in het speuren naar grauwe kiekendieven. Daarvoor zijn we hier: grauwe kiekendieven spotten, hun nestlocaties vastleggen en bescherming rond de nesten plaatsen. Eind juni zijn we een dikke week te velde te vinden, in de directe omgeving van Seraucourt. We krijgen de morele steun van een kranige tachtigjarige dame, Janine, die ons 's avonds telkens vergast op een lekkere warme maaltijd. Janine verzet hemel en aarde om de landbouwers te overtuigen: van het nut van de grauwe kiekendief, om de nesten van deze zomergasten op te volgen, om er een kooi rond te mogen plaatsen zodat de jongen niet uitgemeaid worden bij het oogsten. Want uiteindelijk is de oogst al lang binnen en is er al opnieuw ingezaaid vooraleer de jongen het nest verlaten en de kooien weggenomen kunnen worden.

Door het hete, droge voorjaar zijn alle graangewassen veel vroeger rijp dan gewoonlijk. Zeker de goudgele gerst en tarwe staan ongeduldig te wachten op de pikdorser. Bij onze aankomst waren een aantal velden al geoogst. Ook velden waar er in het voorjaar baltsgedrag werd waargenomen.

Daar staan we dan, te turen en te braden in de zomerzon. We krijgen een jagend vrouwtje bruine kiek in het vi-

zier. Spannend! Zou ze voor onze ogen een prooi kunnen slaan? Uit het niets verschijnt een mannetje grauwe kiek dat het vrouwtje op een acrobatische, elegante maar kordate manier duidelijk maakt dat ze niet welkom is in zijn territorium. Duidelijk territoriaal gedrag. Het vrouwtje bruine kiek druipt af. Even snel als zij verdwijnt, verschijnt nu een boomvalk op het toneel, die op zijn beurt het mannetje grauwe kiek assertief te verstaan geeft dat hij daar de scepter zwaait. Nu kiest de grauwe kiek het hazenpad.

Dirk en ik houden onze blik gericht op de grauwe kiek. Even zijn we hem kwijt, maar dan duikt hij opnieuw op en zien we hem een kraai weggagen. We vragen ons af of de kraai te dicht bij een nest genaderd is. Een hele tijd later weten we nog niets meer. We besluiten 's anderendaags terug te keren. Het mannetje is er opnieuw en na uren observeren, afmeten en zoeken, vinden we het nest. Hoera! Drie paar ogen kijken ons aan. Prachtig, die donzige jongen. Nest gelokaliseerd dus, tijd om de bescherming te plaatsen. Gelukkig zijn Dirk en ik na al die jaren goed op elkaar ingespeeld en is de kooi vlot geplaatst.

Tijdens de rest van ons verblijf is ons humeur opperbest en het weer wis-

selvallig. We slagen erin om 6 nesten te lokaliseren en te beschermen: 3 in gerst, 3 in tarwe. Eén van de nesten in tarwe verplaatsen we naar een aangrenzend, braakliggend terrein, omdat de landbouwer in kwestie niet wil dat er een kooi rond geplaatst wordt. Volgens plaatselijke bronnen is de medewerking gestopt na een uit de hand gelopen ruzie tussen voor- en tegenstanders van windmolens. Of hoe een politieke agenda effect heeft op een vogel die er geen pluim mee te maken heeft.

Uiteindelijk blijkt 2017 een succesvol broedjaar te zijn. Janine houdt de gegevens netjes bij en volgt de nesten op. Het aantal uitgevlogen kuikens per nest is gemiddeld 2,3. Dit jaar ligt dat cijfer absoluut hoger. In zeker de helft van de nesten zijn 4 of 5 jongen uitgevlogen.

Op één enkele plaats lagen 3 jongen dood in de onmiddellijke omgeving van de kooi. Verdachte overlidens: er liepen bandensporen tot aan de kooi... Laat ons hopen dat de overige twee tijdig het nest hebben kunnen verlaten. En dat we volgend jaar opnieuw van de partij mogen zijn!

Tekst & foto's: Geert Martens

Beschermkooi in een afgereden graanveld. Zonder kooi zouden de jongen het niet overleven.

Een onverwachte vakantiegast

Terwijl we ons weerkundig gezien ergens midden in de winter bevinden, kijk ik alweer uit naar de krokusvakantie. Die viel vorig jaar precies op het juiste tijdstip, want uitgerekend die week stonden al mijn krokussen in bloei. Veel opmerkelijker echter was het onverwachte bezoek van een zwarte gast die de vakantie week had uitgekozen voor een verblijf in mijn tuin. Elke ochtend kwam hij (of zij? het verschil tussen de geslachten is nauwelijks te zien) aangevlogen, hield zich eerst enkele ogenblikken gedeisd in een boom en landde dan op het grasperk om daar en op de twee kleine vijvers de rest van de dag door te brengen. 's Avonds verdween hij weer en zo ging dat een hele week lang.

Nooit eerder heb ik een waterhoen (*Gallinula chloropus*) in mijn stadstuin gezien, maar na enkele dagen geraakten we een beetje aan elkaar gewend. Aanvankelijk ging hij op de loop wanneer iemand voor het vensterraam verscheen, maar na verloop van tijd waagde de vogel zich dichterbij het huis. Hij dweilde dagelijks het hele gazon af op zoek naar gras, spinnen, wormpjes of zaadjes. Tussentijdens stapte hij het water in om daar te foerageren. Soms had ik de indruk dat hij door waterplanten samen te brengen op onderzoek uit was om na te gaan of er zich hier een geschikte nestgelegenheid voordeed, alhoewel het voor mij wel duidelijk was dat de vijvertjes veel te klein zijn voor een familie waterhoentjes.

Het waterhoen liet zich elke dag gewillig observeren. Terwijl een heggenmus zich in het struikgewas al duchtig liet horen en twee zanglijsters verderop hevig aan het ruziën waren, toonde hij zijn opvallend lange tenen die hem in staat stellen over drijfplanten te lopen, zijn bruin-zwart verenkleed, de witte

Waterhoen (*Gallinula chloropus*) op jacht. Foto: Patrick Keirsebilck.

onderstaart en natuurlijk de rode snavel met gele punt.

De vierde dag van zijn verblijf zag ik de rondzwemmende waterhoen plots onderduiken en snel weer boven komen met een spartelende alpenwatersalamander in de bek. Hij stapte vervolgens uit het water, stak het grasperk over en begaf zich met zijn buit in de tweede vijver. Daar begon hij de salamander met de oranje buik heen en weer te slaan, liet zijn vangst in het water vallen, beet opnieuw toe en dan herbegon het heen en weer slaan, zowel in de lucht als op het wateroppervlak. Uiteindelijk slokte hij de murw geschudde prooi op en begon daarna in alle rust aan een uitgebreide was- en opsmukbeurt. Ik vond het waterhoen plots veel minder sympathiek. Wat als die hier mijn vijvertjes komt leegroven?

Waterhoenen zijn inderdaad niet zo braaf als ze er uit zien. De mannetjes bijvoorbeeld verdedigen hun territorium fel. Ze schrikken indringers af door agressief vertoon of gaan ze daadwerkelijk te lijf. Het komvormig nest, gemaakt van droog riet en veren, bevat meestal vijf tot tien lichtbruine eieren

met fijne, roodachtig bruine spikkels, maar kan ook twintig eieren tellen, die dan wel van verschillende vrouwtjes afkomstig zijn. Zoals de koekoek haar ei legt in het nest van een andere soort, tonen waterhoenen zich soms nog geniepiger door hun broedsel bij soortgenoten af te leveren. Dit verschijnsel noemt men intraspecifiek broedparasitisme en is ook al waargenomen bij spreeuwen en meerkoeten. Soms herkent het waterhoen het verschil tussen zijn eigen legsel en dat van een parasiet en duwt de vreemde eieren dan het nest uit.

Met het aflopen van de krokusvakantie verdween ook het waterhoen. Mijn vijver was nochtans niet leeggevestigd. Tot mijn opluchting zag ik er enkele weken later nog een Alpenwatersalamander. Misschien verblijft hij nu gewoon een tiental meter verder in de Mandel, waar de soort het, zoals in veel verstedelijkte plaatsen, goed doet en jaarlijks flink wat jongen grootbrengt. Even goed echter was het een trekker die nu honderden kilometers hiervandaan huist en genoten heeft van een rustige vakantie week in Schiervelde.

Johan Strobbe

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

FINTRO **KANTOOR
MAERTENS**

BANK & VERZEKERINGEN

FSMA 102761 cB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

ONS ASSORTIMENT

BIOLOGISCHE EN NATUURLIJKE VOEDING • VERSAFDELING
GLUTENVRIJE EN DIETVOEDING • VEGETARISCHE VOEDING
BIO GROENTEN EN FRUIT • BIO-NATUURSLAGERIJ
VOEDINGSSUPPLEMENTEN • LICHAAMSVERZORGING
GEZELSCAPSSPELEN • GEZONDHEIDSBOEKEN
NATUURCOSMETICA • ...

BRUGGE ST-ANDRIES
TORHOUTSESTEENWEG 179

BRUGGE ST-KRUIS
MAALSE STEENWEG 299

ROESELARE
MEENSESTEENWEG 51

WWW.BIOVITA-SHOP.BE

“Wij beleggen bij de
gezondste bank. En u?”

Kom langs voor een
vrijblijvend gesprek.

degezondstebank.be

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB

Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB

Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR VERHAECKE - FSMA 61160 cAcB

Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB

Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR LEEN TANGHE - FSMA 46897 cAcB

Aatrijkestraat 12, 8820 Torhout, 0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB

Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE - FSMA 113630 cAcB

Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde, 051 72 44 11

Natuurpunt Mandelstreek koopt poel Vijfwegen

In de laatste juli-editie van 'de knotwilg' (editie 2017-3 p. 30) kon je lezen dat er al vele jaren een amfibieënoverzetactie georganiseerd wordt in Vijfwegen, het gehucht op de grens van de gemeenten Houthulst, Langemark-Poelkapelle en Staden. Daar vond je aan de Kampstraat een prachtige poel. Een echte topper met bruine kikkers, groene kikkers, padden, alpenwatersalamanders en kleine watersalamanders in overvloed. Ondertussen kregen we zelfs verhalen te horen van mensen die daar als kind, in de vroege jaren '70, nog salamanders gingen vangen.

In 2006 werd de milieuraad er door een inwoner van de Kampstraat op gewezen dat daar massaal veel amfibieën plat werden gereden. Sindsdien worden er elk jaar amfibieën overge-

zet. Toen Fluxys in 2014 en 2015 een nieuwe aardgashoofdleiding aanlegde tussen Alveringem en Maldegem kon de Stadense milieuraad zelfs bekomen dat die leiding een zwakke bocht zou maken om die ene poel te sparen.

Op paaszaterdag 2017 nam een van de buurtbewoners echter contact op met Ivan Bruneel, onze voorzitter, om te melden dat men de poel aan het dempen was. De boom ernaast werd gerooid en het omliggende grasland gescheurd. Al snel bleek dat de nodige vergunningen ontbraken en dat de nieuwe eigenaar zich van geen kwaad bewust was. Hij wilde het weiland omvormen tot een akker.

Ondertussen zijn we 9 maanden na die bewuste Paaszaterdag en is er heel

wat gebeurd. Het artikel in het juli-nummer van 'de knotwilg' sloten we af met de zin "Ondertussen blijven we het herstel van deze waardevolle poel opvolgen", maar dat is helemaal anders gelopen dan we aanvankelijk in gedachten hadden.

Het dempen van deze poel en ons protest daartegen werden gretig opgepikt door de pers. Zo kwam dit dossier ook bij Natuurpunt in Mechelen terecht, onze gewestelijke koepelorganisatie. Kort nadien werden we opgebeld door 'Natuurpunt Mechelen' met de vraag "Of we dit gebiedje niet zouden kunnen aankopen?". Een interessant maar ook verregaand idee.

Na overleg binnen ons bestuur, met Natuurpunt Mandelstreek en zelfs de

Ligging van het nieuwe natuurgebiedje, pal op de gemeentegrens tussen Langemark-Poelkapelle en Staden. Kaart: www.geopunt.be & Sofie Declercq

buurafdelingen (strikt genomen ligt de poel net in Langemark-Poelkapelle, het werkingsgebied van 'Natuurpunt Westland' en regionale koepel 'Natuurpunt De Bron') hebben we beslist om ervoor te gaan. Daarop contacteerde 'Natuurpunt Mechelen' een ervaren aankoper om de onderhandelingen met de betrokken landbouwer te voeren. Voor ons was het vooral spannend afwachten, maar al snel werd een overeenkomst getekend waarin bepaald werd dat Natuurpunt Mandelstreek het perceel, na herstel van de poel en het grasland, zou aankopen.

Op 16 oktober werden we bij de notaris in Staden verwacht voor het 'verlijden van de akte'. Na dit stukje administratie was het eindelijk officieel en mochten we met het nieuws naar buiten komen. Champagne!!! (Of neen: doe maar bruiswater. We hebben nog heel wat af te betalen... :-)). En ook voor ons een verrassing: een stukje van dit nieuwe natuurgebied ligt dan tóch in Staden. :-)

Met deze 0,83 ha is de eerste aankoop door Natuurpunt Mandelstreek een feit. En daarmee ook de eerste grote fondsenwervingscampagne die we opzetten. Wij moeten de komende jaren nog een aanzienlijk deel van het aankoopbedrag bij elkaar zien te sprokkelen. Om dat financiële plaatje rond te krijgen, hebben we jouw hulp nodig. Als je dus nog een goed doel zoekt om te steunen, dan zijn wij graag jouw kandidaat! :-)) (Doe een gift op BE56.2930.2120.7588 met de mededeling 'gift Vijfwegenpoel 5587'. Vanaf € 40 ontvang je een fiscaal attest.)

Ondertussen werd een naam gekozen voor dit natuurgebiedje. Het werd 'de Vijfwegenpoel' en Ivan wordt onze conservator. Er werd een beheerteam samengesteld dat al een eerste keer samen zat met Tim Struyve, de 'consulent planning West-Vlaanderen en West-Oost-Vlaanderen'.

Met een totale oppervlakte van minder dan een hectare is dit geen groot

brochures
—
folders
—
boeken
—
doosjes
—

www.lowyck.com

lowyck
producent
van drukwerk

HOUT

Houthandel Carpentier
Gitsbergstraat 53
8830 Hoogde-Gits
Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin!
In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15 - www.vanraes.be

Boven: de poel en het weiland in betere tijden, voor het dempen en scheuren.

Op de achtergrond zie je de verlaten spoorwegbedding, nu nog eigendom van defensie. Foto: Ivan Bruneel.

Onder: Ivan Bruneel, Tom Lemahieu en Sofie Declercq bij het herzaaide grasland en de heruitgegraven poel na een eerste zwerfvuilactie op het terrein.

Het is de bedoeling het weiland naar een bloemrijk grasland te laten evolueren. Foto: Robin Bruneel.

De Eerste Wereldoorlog is hier nooit veraf. Bij het eerste bezoek van het beheerteam vonden ze gelijk een onderdeel van een Engelse granaat(huls?) en enkele 'varkensstaarten'. 'Schroefpiketten', zoals die dingen officieel heten, zijn een Duitse uitvinding, maar werden door alle strijdende partijen gebruikt. Deze ijzers kon je als een kurkentrekker de grond in draaien, wat het mogelijk maakte om geruisloos paaltjes en prikkeldraadversperringen op te zetten. Foto: Ivan Bruneel.

natuurgebied, maar het ligt wel op een erg interessante locatie. Je vindt 'de Vijfwegenpoel' op minder dan 100 m van de Vrijbosroute, tegen een verlaten spoorwissel aan. Nu is deze nog eigendom van defensie, maar de provincie heeft al stappen gezet om hier een fietsverbinding van te maken tussen het Houthulstbos en de Vrijbosroute. Qua zichtbaarheid kan dat tellen.

Deze voormalige spoorwegbeddingen zijn ook prachtige stukjes natuur met een rijke bermflora. Je vindt er onder andere levendbarende hagedis en zomertortel. Ga je 500 m naar het noordwesten, dan zit je in het militaire gedeelte van het bos van Houthulst, absolute topnatuur met onder meer 7 soorten amfibieën en bijzondere vlinders als aardbeivlinder en koevinkje. Kortom: ons gebiedje heeft potentieel.

Dit jaar zullen de verschillende werkgroepen van Natuurpunt Mandelstreek in het kader van 'project Vijfwegenpoel' extra inspanningen doen om de hele omgeving van ons nieuwe natuurgebiedje, met zijn grachtkanten, hagen, muren, poelen en spoorwegbermen, te inventariseren. Weten wat er groeit en leeft is een essentieel uitgangspunt om een stevig beheerplan uit te tekenen. (De uitnodigingen voor deze activiteiten worden gepubliceerd in de activiteitenpagina's van 'de knotwilg' en in 'de groene flits'.)

Het is alleszins de bedoeling om de weide naar een bloemrijk grasland te laten evolueren. Voor het maaien hebben we al contact opgenomen met een plaatselijke landbouwer. En we denken er stilaan ook aan om aan de andere kant van ons gebiedje nog een tweede poel te laten graven. Kortom, wat begon als een regelrechte ramp voor de amfibieën in Vijfwegen kan op termijn uitgroeien tot een pracht van een natuurproject.

Het bestuur van
Natuurpuntkern Groot-Staden

Printea
CREATIVE PRINTING

Bruggestraat 113
TORHOUT
T 050 211 611
info@printea.be
www.printea.be

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

**TUINMACHINES
KOEN DEBRUYNE**

Koolskampstraat 33a
Torhout
050 22 13 51

Korting voor Natuurpuntleden: -10%
op alle nieuwe artikelen m.u.v. promoties

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Staden: Bruggestraat 24
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

Nieuws van 'Natuurfotografen Hoge Dijken'

Met een bijzonder gevoel van tevredenheid blikken we terug op 'Ontdek De Hoge Dijken', het natuurfotofestival dat we op 25 en 26 november organiseerden ter gelegenheid van ons 10-jarig staan. Tijdens dit 2-daagse evenement bezochten zo'n 1.000 bezoekers de beurs, de tentoonstellingen en de voorstellingen.

De natuurfoto's in zaal Ipso-Facto waren van de leden van de Bond Verantwoorde Natuurfotografie (BVNF) uit Antwerpen en in zaal Arnoldus stelden de leden van de Natuurfotografen Hoge Dijken (NFHD) zelf tentoon. Daarnaast kon je zowel op zaterdag als op zondag digitale klankbeeldmontages van onze leden bekijken. Zo waren er bijvoorbeeld de 'minuutjes natuur', waarin een fotograaf in een korte reeks één bepaald thema toelichtte.

Tijdens deze editie van 'Ontdek De Hoge Dijken' hebben we ons

nog meer gefocust op de natuur-liefhebber en -fotograaf door een 7-tal standen op te bouwen, waar er bijvoorbeeld uitleg werd gegeven over de uilenwerkgroep van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken. Als 'top of the bill' nodigden we ook 2 gerenommeerde gastsprekers uit. Zij deelden hun tips & tricks om je natuurfoto's net dat ietsje meer te geven.

Het bestuur van NFHD wil alle medewerkers nog eens hartelijk bedanken voor de enorme inzet. Alleen door er allemaal hard aan te werken is het ons gelukt om er zo'n geslaagd jubileumfeest van te maken.

Ook op de Hoge Dijken zelf is er de laatste tijd veel beweging. Het Agentschap voor Natuur en Bos bouwt er een volledig nieuwe vogelkijkhut. Die komt op de plaats waar vroeger kijkhut 'De Smient' stond. 'De Fuut' wordt dan weer vervangen door een

volledig nieuwe kijkwand van 15 m lengte.

Ondertussen kijken we weer uit naar de vogels die uit het hoge noorden komen aangevlogen. Op dit ogenblik zijn er al enkele bijzondere waarnemingen te vermelden: een kleine invasie van grote barmstijfs, grote kruisbek en een groot aantal appelvinken. Door een gebrek aan voedsel in het hoge noorden komen deze vogels vroeger dan verwacht onze contrieën opzoeken. In mijn tuin kreeg ik ook al een zeldzame gast op bezoek: een zwarte mees (*Periparus ater*).

In bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' loopt de fototentoonstelling van gastfotograaf Bart Vercruyse op zijn einde. Als je snel bent, kan je 'm nog net zien. Op zondag 21 januari opent dan de volgende tentoonstelling van de leden van de NFHD. Tot dan!

Tekst en foto's: Freddy Cordy

Zwarte mees. Gegevens: Nikon D500, lens 200-500 mm, f 5.6, snelheid 1/800 s, ISO 400.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreke

(Hoogede - Roeselare - Ledegem - Moorslede - Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be).
www.natuurpuntmandelstreke.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE76.7512.0797.3595

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem - Koekelare - Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE86.9731.7610.5150

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE64.9731.7610.5352

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Fotowerkgroep Mandelstreke (NPM)

Johan Hanssens (051/309.199 - johanhanssens@fulladsl.be)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreke (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be)

Vogelwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be)

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreke@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - ivan.bruneel@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hoogede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE22.7380.1475.6247 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Druk

Drukkerij Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
'de knotwilg' wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier (Circle FSC).

Oplage

3.000 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREKE - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539

Steenuilenwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959)
of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidentberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Za. 13 jan.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 14 jan.	v.a. zonsopgang	Watervogeltelling	NPGO&HD
Zo. 14 jan.	v.a. 9.00 u.	Werkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 14 jan.	14.00 u.	Wandeling heideveldje & Koekelarebos	NPR
Vr. 19 jan.	19.30 u.	Algemene ledenvergadering & nieuwjaarsreceptie	NPM
Za. 20 jan.	16.30 u.	Wulpentelling in de Bourgognepolder	NPGO&HD
Za. 20 jan.	v.a. 18.00 u.	Spaghettivond t.v.v. aankoopproject Groenhove	NPT
Zo. 21 jan.	10.30 u.	Opening natuurfototentoonstelling	NPGO&HD
Di. 23 jan.	20.00 u.	Startvergadering paddenoverzet Kortemark	extern
Za. 27 en zo. 28 jan.		Het Grote Vogelweekend	NP
Za. 27 jan.	13.30 u.	'Het Grote Vogelweekend' bij 'KIDZ Beveren - De Speelvogel'	NPM
Zo. 28 jan.	9.30 u.	Nieuwjaarswandeling in Westrozebeke	NPKGS
Zo. 28 jan.	14.00 u.	'Het Grote Vogelweekend' in Groenhove-klooster	NPT
Vr. 2 & za. 3 feb.	9.00 u. & 13.00 u.	Roofvogeltelling Torhout	NPT
Zo. 4 feb.	10.00 u.	Wintervogels op de 'Roksempuut'	NPGO&HD
Di. 6 feb.	8.30 u.	Opstellen vanginstallatie paddenoverzet	NPT
Wo. 7 feb.	20.00 u.	Algemene Ledenvergadering	NPT NPT
Za. 10 feb.	8.00 u.	Wintertelling eikelmuisen	NPT
Za. 10 feb.	v.a. 11.00 u.	Doe mee aan de boomplantdag!	NPR
Za. 10 feb.	19.00 u.	Algemene Vergadering & ledenfeest	NPGO&HD
Zo. 11 feb.	9.00 u.	Werkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 11 feb.	14.00 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Vr. 16 feb.	19.15 u.	Kwis t.v.v. aankoop Vijfwegenpoel	NPKGS
Za. 17 feb.	13.00 u.	Workshop heggen leggen	NP MWV
Zo. 18 feb.	v.a. zonsopgang	Watervogeltelling	NPGO&HD
Zo. 18 feb.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Di. 20 feb.	20.00 u.	Algemene Ledenvergadering	NPR
Zo. 25 feb.	10.00 u.	Trage Wegen-wandeling in Groenhove	NPT
Za. 3 mrt.	v.a. 9.00 u.	West-Vlaamse natuurstudiedag	extern
Za. 3 mrt.	16.30 u.	Avondwandeling 'Met de wulpen naar bed'	NPGO&HD
Di. 6 mrt.	v.a. 14.00 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Di. 6 mrt.	20.00 u.	Dia-avond 'Oman'	NPT
Za. 10 mrt.	v.a. 13.30 u.	'Repair Café' met KWB Torhout	NPT
Zo. 11 mrt.	9.00 u.	Werkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 11 mrt.	10.00 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Za. 17 mrt.	13.30 u.	Mossen en lichenenwandeling in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 18 mrt.	v.a. zonsopgang	Watervogeltelling	NPGO&HD
Zo. 18 mrt.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 18 mrt.	10.00 u.	Familiewandeling vogelzang in Groenhove	NPT
Zo. 18 mrt.	10.00 u.	Voorjaarswandeling in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 24 mrt.	13.30 u.	"Jawadde, een padde" - amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen	NPM
Zo. 25 mrt.	9.30 u.	Het komgrondegebied van Lampernisse	extern
v.a. vr. 30 mrt.		Start fotozoektocht	NPT
Za. 31 mrt.	18.00 u.	Nacht van de steenuil	NPGO&HD
Za. 31 mrt.	19.00 u.	Steenuilenwandeling in Vijfwegen	NPM
Wo. 4 apr.	14.00 u.	Nestkastenactie Natuurpuntkern De Reiger	NPKDR
Zo. 8 apr.	14.00 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Zo. 15 apr.	9.00 u.	Weidevogels in de Bourgognepolder & Snipgate	NPGO&HD
Zo. 15 apr.	10.00 u.	Voorjaarsbloeiërs in Groenhove	NPT
Zo. 15 apr.	10.00 u.	Wandeling in 'De Kleiputten'	NPM
Di. 29 mei, 19 & 26 juni	19.30 u.	Basiscursus insecten	NP MWV
Nog niet bepaald		Filmvoorstelling 'Plannen voor Plaats'	NP MWV

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.

De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peterlemmens@natuurpunt.be.